

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

DIAGNOZA SPOŁECZNA ZAPOTRZEBOWANIA NA INFRASTRUKTURĘ SPORTOWO-REKREACYJNĄ

Raport z badania jakościowego i omnibusowego

Raport opracowali:
Sylwia Nowak, Robert Wierzbicki

lipiec–wrzesień 2016

Projekt graficzny: K16 Support

Projekt okadki: K16 Support / Zdjęcie na okładce: Ministerstwo Sportu i Turystyki

Skład: K16 Support

www.k16.com.pl

Źródła ilustracji:

s. 5: Ministerstwo Sportu i Turystyki

s. 8–10: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 12–13: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 16: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 19: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 22: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 24–25: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 29–31: fot. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 / Robert Wierzbicki / GfK Polonia

s. 33–35: fot. 9, 10, 11, 12, 13 / Robert Wierzbicki / GfK Polonia

s. 36: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 40–43: fot. 14, 15, 16, 17, 18 / Robert Wierzbicki / GfK Polonia

s. 45: fot. 19 / Robert Wierzbicki / GfK Polonia

s. 47: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 50: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 53: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 60: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 63–64: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 67: GfK imageworld / shutterstock.com

s. 70: GfK imageworld / shutterstock.com; s. 72 / GfK imageworld / shutterstock.com

SPIS TREŚCI

1 Metodologia badania	6		
1.1 Badanie jakościowe	6	5.4 Orliki i boiska przyszkolne	36
1.2 Badanie ilościowe	7	5.5 Boiska osiedlowe	39
1.3 Definicje obiektów sportowo-rekreacyjnych	8	5.6 Skateparki	41
2 Cele badawcze	10	5.7 Tory downhill / dual / bmx / pump track	43
2.1 Badanie jakościowe	10	5.8 Inne obiekty plenerowe	46
2.2 Badanie ilościowe	10	5.9 Plenerowe obiekty sportowo-rekreacyjne – podsumowanie	49
3 Aktywność fizyczna Polaków	11	6 Obiekty kubaturowe	51
3.1 Rola aktywności sportowej	13	6.1 Niekomercyjne obiekty kubaturowe	51
3.2 Bariery podejmowania aktywności fizycznej i metody ich przewycięzania	15	6.1.1 Sale szkolne / przyszkolne	51
3.3 Rodzaje podejmowanej aktywności fizycznej	16	6.1.2 Pływalnie kryte	53
3.4 Sporty promowane a sporty uprawiane	17	6.1.3 Hale sportowe	55
3.5 Rola wydarzeń upowszechniających aktywność fizyczną	18	6.2 Komercyjne obiekty infrastruktury sportowej	56
4 Obiekty sportowo-rekreacyjne w najbliższej okolicy	19	7.0 Inspiracje z zagranicy	60
4.1 Oczekiwania wobec obiektów sportowych	19	7.1 Zadaszona hala sportowa	60
4.2 Dostępność a korzystanie z obiektów infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy	19	7.1.1 Podsumowanie	61
4.3 Zadowolenie z obiektów infrastruktury sportowej	24	7.2 Green Wave Slide	62
5.0 Plenerowe obiekty sportowo-rekreacyjne	26	7.2.1 Podsumowanie	62
5.1 Siłownie plenerowe	26	7.4 Plenerowe miejsca do ćwiczeń	64
5.2 Street workout / kalistenika	32	7.4.1 Podsumowanie	65
5.3 Parkour czyli dyscyplina trenowana przy street workout	34	8 Kierunki rozwoju	66
		8.1 Ogólna ocena dostępności obiektów	66
		8.2 Braki w dostępności do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	66
		8.3 Sugestie dotyczące kierunków rozwoju	69
		9 Podsumowanie i rekomendacje	71
		9.1 Rekomendacje	71

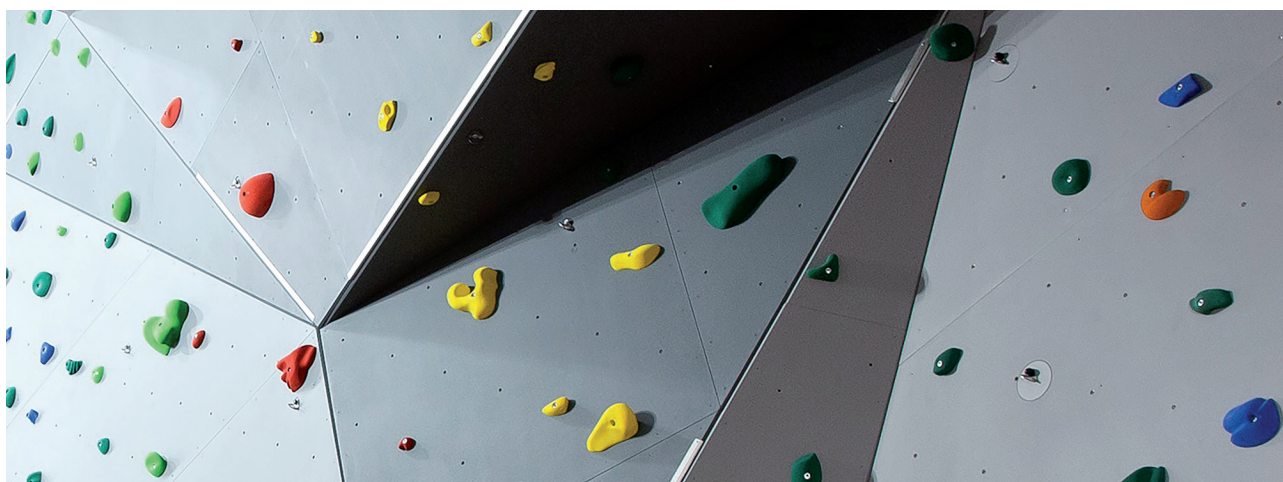
SPIS INFOGRAFIK

Infografika 1	Struktura próby w badaniu jakościowym (wywiady grupowe FGI)	6
Infografika 2	Struktura próby w badaniu jakościowym (wywiady etnograficzne „spacery”)	7
Schemat 1	Klasyfikacja obiektów sportowo-rekreacyjnych przyjęta na potrzeby projektu.	9
Infografika 3	Charakterystyka sytuacji respondenta	12
Infografika 4	Wskaźnik aktywności fizycznej a faza życia Polaków	13
Infografika 5	Dyscypliny sportowe uprawiane regularnie przez Polaków	16
Infografika 6	Dyscypliny sportowe uprawiane rzadziej	17
Infografika 7	Obiekty infrastruktury sportowej znajdujące się w najbliższej okolicy	20
Infografika 8	Aktywne korzystanie z obiektów infrastruktury sportowej w ciągu ostatniego roku	21
Infografika 9	Przyczyny braku korzystania z obiektów infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy	22
Infografika 10	Pozostałe przyczyny braku korzystania z obiektów infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy	23
Infografika 11	Zadowolenie z korzystania z poszczególnych obiektów infrastruktury sportowej (średnia)	25
Infografika 12	Zalety siłowni plenerowych	27
Infografika 13	Wady siłowni plenerowych	27
Infografika 14	Zalety miejsc do Street workout / kalisteniki	32
Infografika 15	Wady miejsc do Street workout / kalisteniki	33
Infografika 16	Zalety boisk Orlik i boisk przyszkolnych	37
Infografika 17	Wady boisk Orlik i boisk przyszkolnych	38
Infografika 18	Zalety boisk osiedlowych	39
Infografika 19	Wady boisk osiedlowych	40
Infografika 20	Zalety skateparków	42
Infografika 21	Wady skateparków	43
Infografika 22	Zalety torów rowerowych	44
Infografika 23	Wady torów rowerowych	45
Infografika 24	Zalety przyszkolnej sali sportowej	52
Infografika 25	Wady przyszkolnej sali sportowej	52
Infografika 26	Zalety pływalni krytych	54
Infografika 27	Wady pływalni krytych	54
Infografika 28	Zalety hal sportowych krytych	55
Infografika 29	Wady hal sportowych krytych	56
Infografika 30	Braki w infrastrukturze sportowej w najbliższej okolicy	66
Infografika 31	Brakujące obiekty infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy	68

SPIS TABEL

Tabela 1 Rola aktywności fizycznej i oczekiwania z nią związane zmieniają się z wiekiem.	14
Tabela 2 Wykorzystanie niezbyt duże	28
Tabela 3 Zalety pozostałych plenerowych obiektów infrastruktury sportowej	46
Tabela 4 Wady pozostałych plenerowych obiektów infrastruktury sportowej	48
Tabela 5 Zalety pozostałych kubaturowych obiektów infrastruktury sportowej	57
Tabela 6 Wady pozostałych kubaturowych obiektów infrastruktury sportowej	58

1 METODOLOGIA BADANIA

Przeprowadzenie „Diagnozy społecznej zaotrzebowania na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną” wymagało kompleksowego podejścia metodologicznego obejmującego:

- spotkanie obu zespołów badawczych: Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz GfK Polonia
- badanie gabinetowe: przegląd rozwiązań przestrzennych i programów aktywizujących w wybranych krajach
- warsztat z przedstawicielami Ministerstwa Sportu i Turystyki: omówienie wyników desk research w kontekście celów projektu
- badanie jakościowe – eksploracja szczegółowych zagadnień badawczych
- badanie ilościowe – kwantyfikacja poczynionych obserwacji.

Niniejsze opracowanie zostało oparte na wynikach łączonego procesu badawczego obejmującego techniki jakościowe oraz ilościowe.

1.1 Badanie jakościowe

Faza eksploracji (jakościowa) odbyła się w dniach 20–29 lipca 2016 r. Na tym etapie przeprowadzone zostały:

- **Wywiady grupowe** (typu FGI, z 8 uczestnikami) – w trakcie wywiadu omawiane były zwyczaje związane z aktywnością i czynniki, które warunkują przyzwyczajenia. Omawiana była też dostępność infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w danym regionie.
- **Wywiady typu IDI o charakterze etnograficznym** (Indywidualne Wywiady Pogłębione, dla uproszczenia „spacery”) – zwiedzanie okolicy / miejsca zamieszkania respondenta. Badany miał za zadanie pokazać moderatorowi obiekty sportowe znajdujące się w jego okolicy, które spełniają swoją funkcję dobrze oraz te, które mają niewykorzystany potencjał.

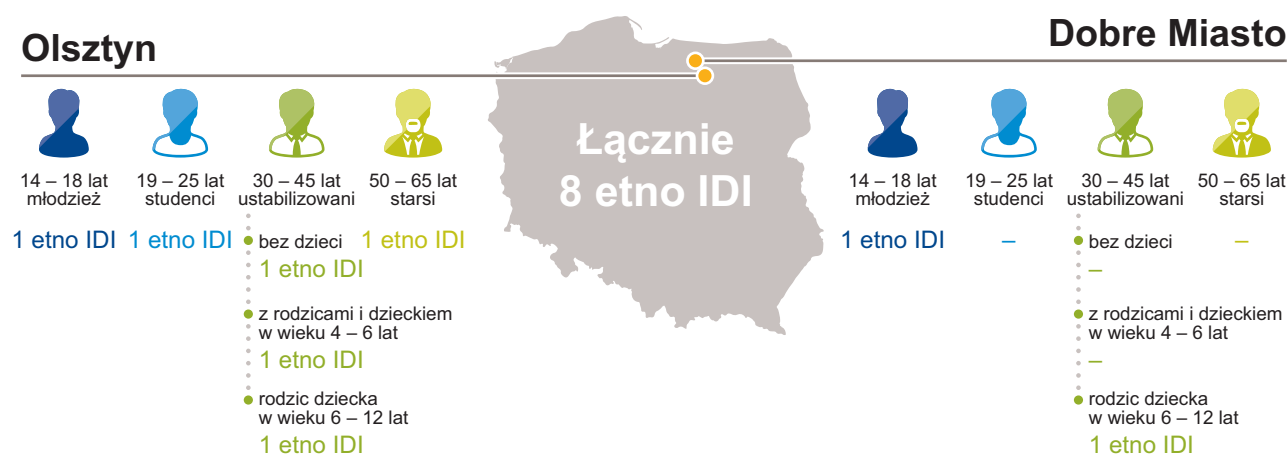
Spotkania zostały przeprowadzone z osobami w różnym wieku (na różnych etapach życia) i o zróżnicowanym stopniu podejmowania aktywności. Osoby bardziej aktywne były w stanie opowiedzieć nam o motywatorach do podejmowania wysiłku fizycznego, natomiast dzięki mniej aktywnym poznaliśmy bariery.

Badaniem objęte zostały zarówno większe, jak też mniejsze miasta. W przypadku FGI w Olsztynie rekrutacją do badania objęto też mieszkańców peryferyjnych dzielnic.

Infografika 1. Struktura próby w badaniu jakościowym (wywiady grupowe FGI)

Infografika 2. Struktura próby w badaniu jakościowym (wywiady etnograficzne „spacery”)

1.2 Badanie ilościowe

Badanie ilościowe zostało zrealizowane w ramach pomiaru omnibusowego prowadzonego cyklicznie przez GfK Polonia (z zastrzeżeniem ograniczenia wieku respondentów od 15 do 65 lat). Miało ono charakter reprezentatywny dla ludności Polski w wieku 15+. Próbę dobrano z operatu PESEL prowadzonego przez Departament Ewidencji Państwowych MSW. Warstwowanie uwzględniało makroregion i wielkość miejscowości.

W pierwszym etapie ludność Polski jest warstwowana ze względu na 9 makroregionów:

- Centralny (woj. mazowieckie)
- Północno-wschodni (woj. podlaskie, woj. warmińsko-mazurskie)
- Północny (woj. pomorskie, woj. zachodniopomorskie)
- Południowo-wschodni (woj. małopolskie, woj. podkarpackie, woj. świętokrzyskie)
- Południowy (woj. opolskie, woj. śląskie)
- Środkowo-wschodni (woj. lubelskie)
- Środkowy (woj. łódzkie)
- Zachodni (woj. kujawsko-pomorskie, woj. wielkopolskie)
- Południowo-zachodni (woj. dolnośląskie, woj. lubuskie).

W następnej kolejności stratyfikacja obejmuje 7 klas wielkości miejscowości:

- wieś
- miasto do 20 tysięcy mieszkańców
- miasto 20–50 tysięcy mieszkańców
- miasto 50–100 tysięcy mieszkańców
- miasto 100–200 tysięcy mieszkańców
- miasto 200–500 tysięcy mieszkańców
- miasto powyżej 500 tysięcy mieszkańców.

W wyniku skrzyżowania makroregionów i klas wielkości miejscowości powstaje 55 warstw, w ramach których losowanych jest 170 gmin, które stanowią podstawę do losowania adresów. Gminy są losowane z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do liczby ich mieszkańców w wieku powyżej 15 lat, pojedyncza gmina może zostać wylosowana więcej niż jeden raz.

Wewnątrz wylosowanych gmin, dokonywane jest niezależne losowanie adresów. W każdej ze 170 wylosowanych gmin losowanych jest 6 adresów znajdujących się w tej samej lokalizacji. Ta część losowania realizowana jest przez Departament Ewidencji Państwowych MSW. W ramach losowanych 1020 adresów (170 gmin x 6 adresów) kontrolowana jest struktura wieku dla populacji 15+.

W każdej z wylosowanych 170 gmin, realizowanych jest 6 wywiadów, respondentem jest osoba wymieniona z imienia i nazwiska na liście adresowej. W przypadku braku możliwości zrealizowania wywiadu z osobą z listy, ankieter szuka w tej samej miejscowości osobę o takich samych parametrach płci i wieku.

Badanie zostało zrealizowane w dwóch falach: pierwsza od 4 do 10 sierpnia 2016 r., a druga od 1 do 7 września 2016 r. W pierwszej fali badania wielkość próby wyniosła $n=835$, a w drugiej – $n=835$. Łącznie zrealizowano $n=1670$ wywiadów.

1.3 Definicje obiektów sportowo-rekreacyjnych

Na początku procesu badawczego (30 czerwca 2016 r.) przeprowadzono w siedzibie GfK Polonia warsztat z przedstawicielami Ministerstwa. Jego celem było ustalenie, które elementy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej mają zostać objęte pogłębioną analizą. W oparciu o materiał pochodzący z desk research przygotowana została lista miejsc zaliczających się do tej kategorii. Na jej podstawie uczestnicy spotkania pogrupowali wszystkie obiekty (patrz Schemat nr 1). Okazało się, że kluczowymi kryteriami, które należy wziąć pod uwagę selekcyjnie przedmiot dalszego badania są: potencjalny wpływ Ministerstwa na działalność obiektu, ich sportowo-rekreacyjny charakter oraz dostępność dla szerokiego grona odbiorców. W efekcie powstały następująca kategoryzacja:

- **komercyjne** – nie podlegają bezpośrednio wpływowi Ministerstwa, dlatego nie ma potrzeby analizować ich funkcjonalności. Stąd ich rola stała się interesująca jako tła do analizy uwarunkowań podejmowania aktywności.
- **sportu wyczynowego** – nie są udostępniane do powszechnego użytku, dlatego ich bezpośrednią rolą nie jest aktywizacja społeczności. W efekcie nie były uwzględniane w szczegółowej analizie funkcjonalności.
- **osiedlowej rekreacji** – nie zawsze są związane z aktywnością fizyczną i stąd analiza ich funkcjonalności nie była celowa z punktu widzenia założeń naszego badania. Zdecydowano się monitorować ich znaczenie dla mieszkańców zakładając, że tego typu obiekty mogą efektywnie dopełniać ofertę sportową.

Podsumowanie ustaleń warsztatowych z Ministerstwem obrazuje poniższy schemat.

Schemat 1. Klasyfikacja obiektów sportowo-rekreacyjnych przyjęta na potrzeby projektu¹.

Źródło: Ustalenia z przedstawicielami Ministerstwa podczas spotkania w dniu 30.06.2016

W wyniku badania jakościowego zarysował się nieco inny podział omawianych obiektów. To naturalna konsekwencja innych kryteriów oceny infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gronie ich użytkowników. Analizę użyteczności badanych obiektów przeprowadzono w oparciu o klasyfikację bliższą użytkownikom. W efekcie powstały następujące kategorie:

- plenerowe obiekty sportowo-rekreacyjne – mają charakter otwarty, ogólnodostępny (raczej bezpłatne). W tej grupie znajdują się takie obiekty, jak: siłownie plenerowe, street workout, Orliki i boiska przyszkolne, boiska wolnostojące, skateparki, itp.
- niekomercyjne obiekty kubaturowe – to wszystkie obiekty, z których korzysta się „wewnątrz budynku”, które nie mają celu stricte zarobkowego. W tej grupie znajdzie się infrastruktura bezpłatna albo niekiedy taka, gdzie istnieje niewysoka opłata (bilet jest np. dofinansowywany przez gminę). Przykładowe obiekty z tej kategorii to: sale szkolne / przyszkolne, pływalnie typu OSiR itp.
- komercyjne obiekty nieplenerowe – to wszelkiego rodzaju kluby fitness, siłownie, pływalnie, które nie są dofinansowywane przez samorząd i użytkownik ponosi pełny koszt korzystania z obiektu. W niniejszym opracowaniu ta kategoria stanowi jedynie tło dla zrozumienia uwarunkowań podejmowania aktywności fizycznej.

¹ Kategorie jest odzwierciedleniem opinii przedstawionej na spotkaniu. Zdarzają się sytuacje, w których dany obiekt może zostać zaklasyfikowany do więcej niż jednej kategorii. Natomiast potrzeba uzyskania jednoznacznych wskazań do dalszego procesu badawczego wymagała dokonania pewnych uproszczeń.

2 CELE BADAWCZE

2.1 Badanie jakościowe

Badanie miało odpowiedzieć na pytania:

- Jakie są oczekiwania w stosunku do miejsc aktywności fizycznej?
- Jak oceniane są istniejące obiekty sportowe?
- Z jakimi barierami dostępu mamy do czynienia?
- Co sprawia, że nie podejmuje się aktywności fizycznej i w jakim stopniu ma to związek z infrastrukturą sportową?

Dyskusja przebiegała w oparciu o modele przestrzeni sprzyjające aktywnemu spędzaniu czasu w najbliższym, bezpiecznym otoczeniu lub propozycje stricte budowlane/architektoniczne, które byłyby preferowanym miejscem umożliwiającym podejmowanie pożądanego aktywności fizycznej.

2.2 Badanie ilościowe

Badanie miało na celu diagnozę:

- dostępności infrastruktury sportowej znajdującej się w najbliższej okolicy zamieszkania osób badanych,
- rodzajów/typów obiektów, częstotliwości korzystania z nich i występujących barier (w odniesieniu do każdego typu obiektu)
- poziomu satysfakcji z dotychczasowego korzystania z obiektów sportowych i powodów braku zadowolenia,
- preferencji zmian wobec infrastruktury istniejącej, a także pożądanego stanu docelowego, z uwzględnieniem propozycji nowych rozwiązań w tym zakresie.

Wyniki badania miały umożliwić analizy m.in. ze względu na poziom aktywności fizycznej deklarowany przez respondenta.

3 AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA POLAKÓW

Na przestrzeni ostatnich kilku lat aktywny styl życia stał się bardzo modny. Szczególnie w środowiskach miejskich i w grupach aktywnych zawodowo jest to aspiracyjny element wizerunku danej osoby. Istnieje duża presja społeczna na to, aby „być aktywnym”. Dlatego nie dziwi fakt, że praktycznie wszyscy rozmówcy biorący udział w badaniu jakościowym uznali się za „osoby aktywne”, mimo że zgodnie z przyjętymi założeniami do badania zrekrutowano grupę zróżnicowaną pod tym względem.

Okazuje się, że Polacy nauczyli się rozładowywać napięcie wywołane „modą” na aktywność fizyczną i swoim brakiem zaangażowania w uprawianie sportu. Stosowane są różne mechanizmy, które powodują, że uznają się oni za „aktywnych”. Poniżej kilka zaobserwowanych sposobów redukcji dysonansu:

- **Spotkanie ze znajomymi** – niekoniecznie na terenie obiektu sportowego, nawet „przejdźcie się na piwo” może być traktowane jako forma aktywności: „*lubię aktywnie spędzać czas, nie siedzieć w domu, tylko nawet spotkać się ze znajomymi na mieście.*”
- **Wyjście na spacer / ławkę** – gdzie nie chodzi o zmęczenie, tylko bardziej o relaks, miłe spędzenie czasu (chętnie podejmowana przez osoby starsze).
- **Wyjście z dzieckiem** – zapewnienie zajęcia dziecku niekoniecznie wiąże się z podjęciem samodzielnego wysiłku: „*jesteśmy bardzo aktywne, wychodzimy codziennie. Idziemy na Plac Litewski i córka tam wszystkich zna, więc idzie do koleżanek, a ja mogę sobie posiedzieć i odpocząć.*”

Dla części osób badanych samo „wyjście z domu” oznaczało pewien sposób mobilizacji, przez co wzmocnione zostało poczucie podejmowania aktywności. W ten sposób myślenie o „aktywności fizycznej” wiążącej się z wysiłkiem mogło zostać wyparte (usprawiedliwione).

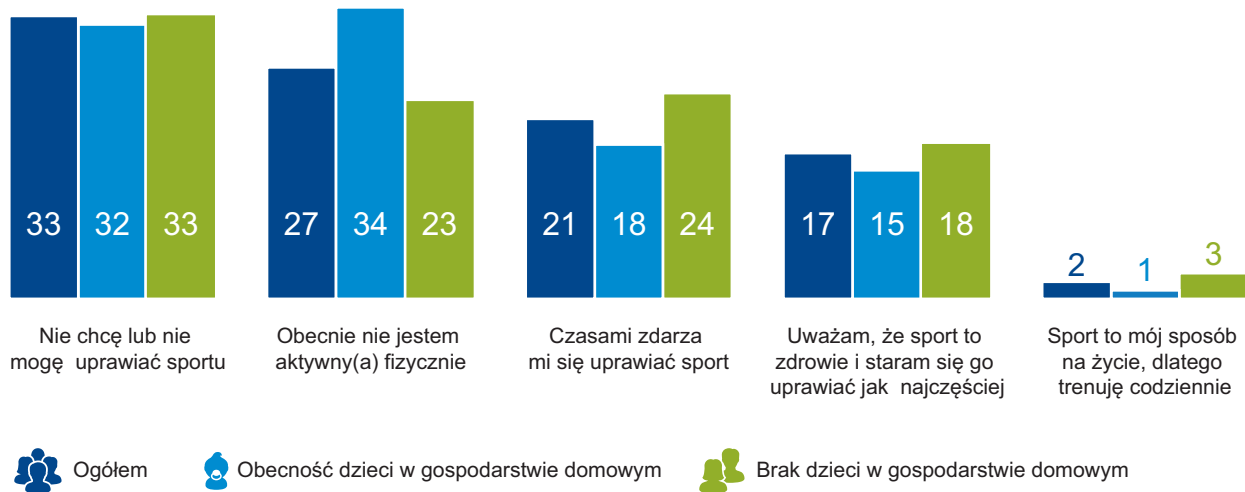
Jednak osoby aktywne fizycznie to osoby podejmujące wysiłek: umiarkowany – co najmniej 30 min., 5 dni w tygodniu (≥ 150 min./tydz.), lub intensywny – co najmniej 20 min., 3–4 dni w tygodniu (≥ 75 min./tydz.), lub ekwiwalent kombinacji wysiłków umiarkowanych i intensywnych². Okazuje się, że wśród populacji Polaków w wieku 15–65 lat zdecydowana większość to osoby nieaktywne. Z wyliczeń wynika, że **tylko co piątą osobę można zaliczyć do grona aktywnych fizycznie (19%)**³. Natomiast jakkolwiek aktywność fizyczną podejmuje co czwarta osoba (27%). Osobami aktywnymi są częściej mężczyźni i osoby w młodszej grupie wiekowej (15–29 lat). Dlatego łatwo o pozytywną weryfikację hipotezy dotyczącej ograniczeń w aktywności fizycznej wiążących się z wychowywaniem dzieci.

² W raporcie posługujemy się definicją za: Biernat E., Tomaszewski P. (2015) „Association of socioeconomic and demographic factors with physical activity of males and females aged 20 – 69 years.” *Annals of Agricultural and Environmental Medicine* 22:124-129. Na tej podstawie dokonano obliczeń pozwalających na wnioskowanie dla obu grup.

³ W prezentowanym raporcie znalazły się m.in. analizy odnoszące się do osób aktywnych i nieaktywnych na podstawie powyższej definicji.

Infografika 3. Charakterystyka sytuacji respondenta

Pytanie: Która z poniższych charakterystyk najbardziej odpowiada Pana(i) sytuacji? Proszę wybrać tylko jedno ze stwierdzeń.

Podstawa: Polacy w wieku 15–65 lat, n=1670 | Źródło: Badanie omnibusowe.

3.1 Rola aktywności sportowej

Stosunek do aktywności fizycznej w dużym stopniu zależy od fazy życia. Oczywiście w każdej grupie wiekowej są osoby, które uprawiają sport bardziej intensywnie / regularnie oraz takie, które podejmują wysiłek z mniejszym zaangażowaniem. Do grona osób aktywnych fizycznie częściej należą młodzi do 34 roku życia, bez dzieci oraz, co ciekawe, rodziny z dziećmi, które są w wieku 15–18 lat, co wskazuje, że być może dorastające dzieci pozytywnie motywują rodziców do aktywności fizycznej. Wyniki zbliżone do badanej populacji odnotowano w grupie osób dorosłych w wieku 35–49 lat, nie posiadających dzieci.

Infografika 4. Wskaźnik aktywności fizycznej a faza życia Polaków

Pytanie: Ile czasu przeznaczają Pan(i) w ciągu jednego dnia na: spacer, chodzenie ale nie związane z przemieszczaniem się i/lub spacer, chodzenie związane z przemieszczaniem się i/ lub jazdę na rowerze, rolkach związaną z przemieszczaniem się i/lub umiarkowaną aktywność fizyczną i/ lub intensywną aktywność fizyczną?

	Osoby nieaktywne fizycznie		Osoby aktywne fizycznie
Ogółem	81%		19%
Młodzi do 34 lat, bez dzieci	67%		33%
Rodzina z małymi dziećmi do 5 lat	83%		17%
Rodzina z dziećmi 6–14 lat	86%		14%
Rodzina z dziećmi 15–18 lat	67%		33%
Dorośli 35–49 lat, bez dzieci 0–18 lat	81%		19%
50–64 lat, bez dzieci 0–18 lat, pracują	91%		9%
50–64 lat, bez dzieci 0–18 lat, nie pracują	93%		7%
Emeryci 65+, bez dzieci 0–18 lat	85%		15%

Podstawa: Polacy w wieku 15–65 lat, n=1670 | Źródło: Badanie omnibusowe.

Tabela 1. Rola aktywności fizycznej i oczekiwania z nią związane zmieniają się z wiekiem.

Ogólną tendencję można przedstawić następująco:

	 Młodzież i studenci	 Ustabilizowani	 Starsi
 Czym jest aktywność?	<ul style="list-style-type: none"> Sposób na bycie częścią grupy, manifestowanie przynależności Autoidentyfikacja, budowanie własnej tożsamości (manifestowanie odrębności) 	<ul style="list-style-type: none"> W większym stopniu zwracają uwagę na modę i pragmatyczny wymiar aktywności ruchowej Sport to sposób na pokazanie się jako osoba aktywna (dziś nie wypada być nieaktywnym) Wysiłek pozwala zachować atrakcyjny wygląd Aktywności jako sposób na oderwanie od obowiązków – chwila dla siebie 	<ul style="list-style-type: none"> Liczy się głównie wymiar pragmatyczny Aktywność pozwala zachować formę Sposób dbania o zdrowie, dobre samopoczucie, często wręcz konieczność Często sposób na bycie aktywnym społecznie
 Oczekiwania wobec aktywności	<ul style="list-style-type: none"> Oczekują relacji, kontaktu z grupą Intensywnych doznań – dlatego podejmuje się aktywności trudnych, wymagających wysiłku, niekiedy związanych z ryzykiem i pokonywaniem barier Wyrazistości, wyjątkowości – sport inny niż standard 	<ul style="list-style-type: none"> Oczekują przyjemności (interesujące, ciekawe aktywności) Podejmują niekiedy aktywności, które są modne Dopasowanie do konkretnych potrzeb (np. celem jest schudnięcie, zbudowanie mięśni, etc.) Intensywność – chodzi o to żeby szybko się zmęczyć Nie zajmujące dużo czasu (muszą brać pod uwagę fakt, że to tylko chwila przyjemności w dniu, który jest wypełniony innymi obowiązkami) 	<ul style="list-style-type: none"> Od aktywności oczekują lekkiego zmęczenia, niezbyt dużego obciążania organizmu Nie oczekuje się szybkości i intensywności treningu Raczej podejmowane są aktywności, które pobudzają pracę serca, krążenie, niż te związane z rozwojem mięśni
 Przykład aktywności	<ul style="list-style-type: none"> Sporty ekstremalne (bmx, skate, dh, parkour), street workout Sporty grupowe – piłka nożna, koszykówka, siatkówka Uniwersalne (które można podjąć z kolegami / koleżankami) – rower, siłownia 	<ul style="list-style-type: none"> Siłownia / klub fitness – często z indywidualnym planem zajęć / trenerem Sporty modne i intensywne typu squash / tenis, bieganie – pozwalają się szybko zmęczyć Sporty grupowe – piłka, kosz, siatka (jako sposób na spotkanie ze znajomymi i oderwanie od codzienności) 	<ul style="list-style-type: none"> Towarzystwo – nordic walking, rower Indywidualnie – siłownia, pływalnia (często wybrane zajęcia na basenie)

Niektóre motywacje do podejmowania aktywności fizycznej są niezależne od wieku. W dużej mierze wynika to z kontekstu kulturowego (kultura masowa promuje wizerunek osób aktywnych i zdrowych). Są jednak i takie, które nabierają znaczenia wraz z wiekiem (dbanie o wygląd czy relaks).

- Bycie na czasie**, podążanie za trendami – praktycznie we wszystkich grupach wiekowych istnieje duża presja społeczna na bycie aktywnym.

- **Dbanie o zdrowie / dobre samopoczucie** – istotne dla wszystkich grup wiekowych, ale większego znaczenia nabiera wraz z czasem. Już grupa „rodziców” zaczyna zauważać różne dolegliwości, ograniczenia związane z niezdrowym trybem życia i decyduje się świadomie temu przeciwdziałać.
- **Oderwanie od obowiązków / relaks** – szczególnie istotna motywacja dla ludzi w średnim wieku, mających regularną pracę, często dzieci.
- **Dbanie o wygląd** – względy estetyczne są istotniejsze w młodszej grupie, ale też wśród osób w średnim wieku (gdzie dobra sylwetka często jest traktowana jako jeden z elementów dopełniających status danej osoby). W grupie starszych osób chodzi bardziej o nie „zapuszczenie się”. Aktywność jest bardziej działaniem prewencyjnym niż podnoszącą atrakcyjność.

3.2 Bariery podejmowania aktywności fizycznej i metody ich przewycięzania

Zmęczenie po pracy / szkole – „odpuszczenie sobie” treningu, który jest zaplanowany powoduje, że powstaje presja, aby nadrobić zaległości: *„jak nie pójdę na zajęcia jednego dnia, bo już nie mam siły, to następnym razem będę siedzieć dwie godziny.”*

Dzieci / rodzina – szczególnie istotna bariera przy małych dzieciach, które wymagają stałej opieki któregoś z rodziców. Istnieją przynajmniej dwie strategie podejmowania aktywności, wykorzystywane przez rodziców.

- Z jednej strony stara się angażować w sport wszystkich członków rodziny. Aktywność staje się rodzinną formą spędzania czasu i nie ma raczej charakteru sportowego, a bardziej rekreacyjny. To model najbardziej typowy w weekend, ale zdarza się też po pracy w tygodniu. Podjęcie aktywności zależy jednak od dobrych chęci wszystkich członków rodziny.
- Bardziej „sportowi” rodzice starają się natomiast znaleźć chwilę dla siebie bez rodziny. Ich wyjście na trening jest raczej regularne i wcześniej zaplanowane. Właśnie ta przewidywalność i systematyczność powoduje, że rodzina musi liczyć się z planami i w efekcie barierę udaje się przynajmniej częściowo niwelować.

Pogoda / pora roku – niekorzystne warunki atmosferyczne (deszcz, zimno, zbyt gorąco) łagodzone są przez korzystanie z oferty miejsc komercyjnych. Sami użytkownicy przyznają, że zimą aktywność spada.

Brak oświetlenia – w przypadku obiektu plenerowego problemem jest oczywiście niedostateczne oświetlenie konkretnego terenu lub obiektu oraz ciągów komunikacyjnych, którymi można się do obiektu dostać (także obiektów komercyjnych). Brak poczucia bezpieczeństwa to bardzo istotna bariera podejmowania aktywności, szczególnie dla kobiet. Należy przy tym zauważyć, że odpowiednie oświetlenie obiektu, a szczególnie dróg, które do niego prowadzą, niekoniecznie musi oznaczać, że staje się on mało intymny.

Kontuzje / ograniczenia fizyczne / nieprzewidziane zdarzenia – podobnie, jak w przypadku sytuacji „gdy się odpuszcza”, tu też powstaje pewne napięcie, frustracja związana z zaniedbaniem swoich planów. Przynajmniej deklaracyjnie stwierdza się, że takie sytuacje są odrabiane przy następnej okazji.

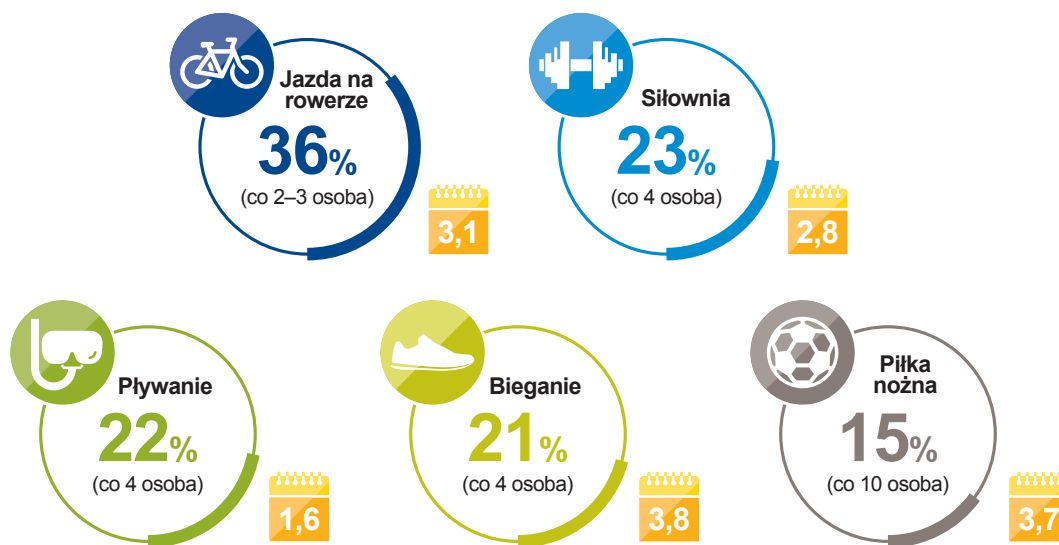
Cena biletu – bariera najistotniejsza w najmłodszej grupie. Młodzi starają się podejmować aktywności, które nie wiążą się z dużym kosztem. Jeżeli z różnych powodów (pogoda, pora roku) nie mogą podjąć swojej regularnej aktywności za darmo, to zdarza im się odpuścić.

3.3 Rodzaje podejmowanej aktywności fizycznej

Do najpopularniejszych dyscyplin uprawianych regularnie zaliczają się przede wszystkim sporty indywidualne: jazda na rowerze, siłownia, pływanie, bieganie. Jedyny wyjątek stanowi piłka nożna.

Infografika 5. Dyscypliny sportowe uprawiane regularnie przez Polaków

Pytanie: Jakie dyscypliny sportowe uprawia Pan(i) regularnie?

Średnia liczba godz. / tydzień

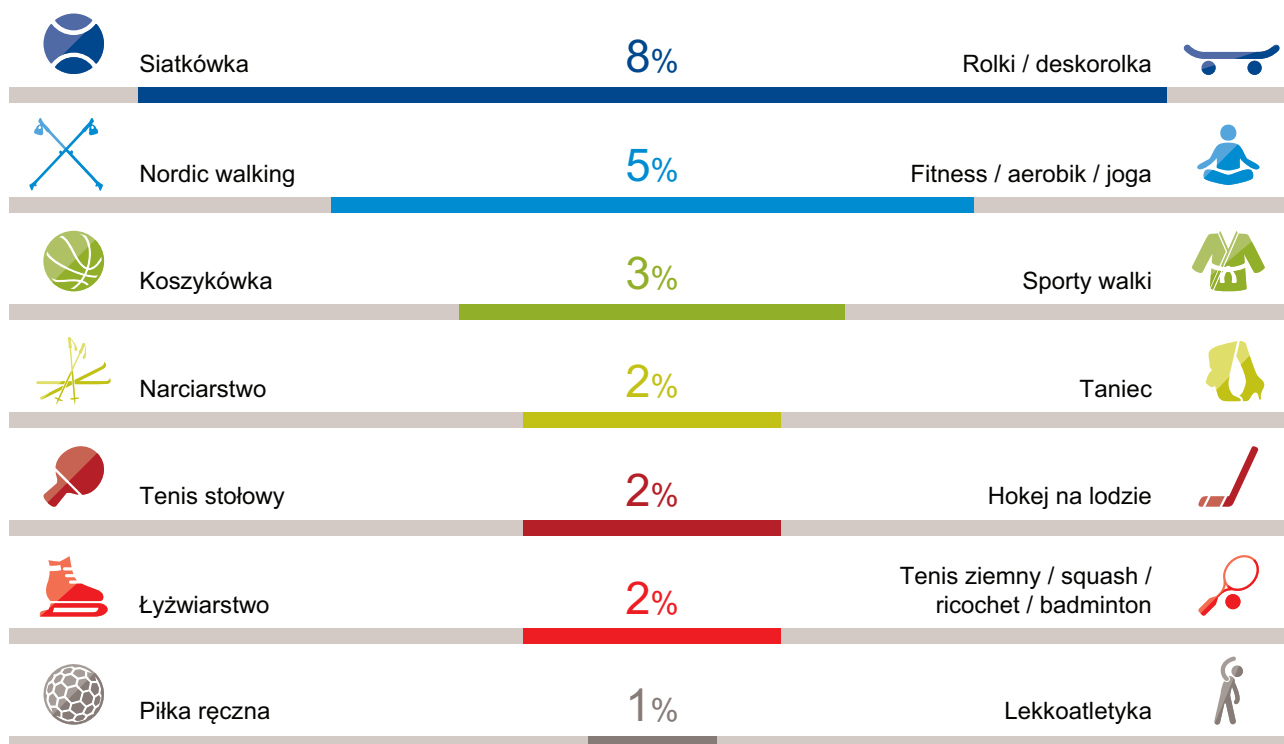
Podstawa: Osoby, które zadeklarowały uprawianie sportu jak najczęściej lub codziennie, n=310 | Źródło: Badanie omnibusowe

Najwięcej czasu tygodniowo na uprawianie sportu przeznaczają osoby trenujące takie dyscypliny, które w mniejszym stopniu wymagają dostępu do infrastruktury. Na bieganie przeznaczają one ok. 3,8 godz./ tydz., a na jazdę na rowerze ok. 3,1 godz./ tydz. Największa intensywność tygodniowa gry w piłkę nożną (3,7 godz./ tyg.) ma zapewne związek z większą dostępnością boisk (szczególnie przyszkolnych czy Orlików), a także pewną możliwością uprawiania tej dyscypliny w miejscach nieformalnych (trawnik, łąka, etc.). Pozostałe dyscypliny sportowe uprawiane są znacznie rzadziej⁴

⁴ Ze względu na niską podstawę średnie nie zostały wyliczone.

Infografika 6. Dyscypliny sportowe uprawiane rzadziej

Podstawa: Osoby, które zadeklarowały uprawianie sportu jak najczęściej lub codziennie, n=310 | Źródło: Badanie omnibusowe.

3.4 Sporty promowane a sporty uprawiane

W poczuciu odbiorców infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, najbardziej promowane są „standardowe” dziedziny sportu: „właściwie promuje się tylko piłkę nożną, koszykówkę, pływanie i rower. Jeszcze bieganie jest modne i to wszystko.”

Zwraca się uwagę, że niekiedy brakuje możliwości uprawiania „ciekawszych” sportów: „u nas nie ma ścianki wspinaczkowej, a szkoda.”

Mniej „typowe” dziedziny sportu często są niedostępne ze względu na cenę: „chciałbym pochodzić na ściankę, bo mamy nawet w Dobrym Mieście, ale jedno wyjście tam kosztuje jedną trzecią mojego karnetu na siłownię. A na siłowni mogę być codziennie.”

Istnieje przynajmniej kilka sportów, o których rozmówcy stwierdzili, że są atrakcyjne, a niestety niedostępne, albo słabo dostępne:

Rolki / deskorolki (szczególnie typu long board):

- W przypadku dorosłych: głównie problem dotyczy osób, które starają się jeździć dłuższe dystanse. Nie wolno jeździć po ścieżkach rowerowych, a niewygodnie i niebezpiecznie jeździ się po chodniku. W efekcie

rolkarze decydują się na jazdę po ścieżkach rowerowych: „jadę nad jezioro Długie tak, żeby mnie nikt nie złapał, a potem jeżdżę sobie w kółko. Tam już przynajmniej nie ma tłumu rowerzystów.”

- W przypadku dzieci: rodzice zabierają dzieci na opuszczone ulice, albo duże place: „po środku placu jest duży amfiteatr, więc dzieciaki sobie wokół tego jeżdżą w kółko.”

Wspinaczka – panuje przekonanie, że sport jest dość drogi, a ścianki zatłoczone (w tym wypadku kluczowe jest samo odczucie potencjalnych użytkowników, dla których takie przeświadczenie może być czynnikiem hamującym). Sam sport natomiast bardzo zaciekawia, zarówno młodzież, jak i osoby ustabilizowane.

Bmx / skatepark – ten typ aktywności interesuje przede wszystkim młodzież, ale rodzice też zauważają, że tego typu miejsca są pożądane i cieszą się zainteresowaniem. Niestety raczej są rzadko spotykane.

Sporty motoryzacyjne – kilkakrotnie wspomniano o fakcie, że nie istnieje dostępna infrastruktura do uprawiania sportów motoryzacyjnych. W efekcie uprawia się je w mieście.

3.5 Rola wydarzeń upowszechniających aktywność fizyczną

Wydarzenia masowe inspirują

Wydarzenia sportowe bardzo często stanowią bodziec do aktywności. Do uprawiania sportu przy okazji jakiegoś wydarzenia czy zaproszenia osoby znajomej zachęcony został **co piąty Polak w wieku 15–65 lat**. Wspomina się o kilku mechanizmach oddziaływania wydarzeń na stosunek do podejmowania aktywności:

- **Zainteresowanie nowością** – zdarza się, że pojawia się wydarzenie, które zaciekawia. Interesuje dyscyplina, której się nie znało, albo oryginalny sposób uprawiania powszechnej aktywności: „*usłyszałem o Runmageddonie i stwierdziłem, że trzeba spróbować.*”
- **Sposób na wspólny czas** – niektóre wydarzenia, adresowane do rodzin są dobrym pretekstem, żeby spędzić czas aktywnie, a jednocześnie zapewnić rozrywkę dzieciom, czy spędzić czas z partnerem/ką.
- **Motywowanie przez znajomych** – często znajomi, którzy już spróbowali / wzięli udział w jakiejś imprezie namawiają do wspólnego udziału kolejnym razem: „*znajomym ciężiej odmówić.*”
- **Presja społeczna** – „*ty też możesz. Jeżeli nie podejmujesz tej aktywności, to jest to tylko i wyłącznie Twoja wina. Nie ma na kogo zwalić.*”

We wszystkich powyższych przypadkach istnieje duża szansa, że dana osoba będzie kontynuować swoją przygodę z aktywnością rozpoczętą przez dany „event”.

Inicjatywy lokalne zachęcają do regularności

Na uwagę zasługuje bardzo pozytywna rola inicjatyw lokalnych w promowaniu aktywności. Przykładem może być program „**Olsztyn Aktywnie**”, w ramach którego organizowane są cyklicznie zajęcia z różnych dyscyplin sportowych. Uczestnicy z czasem poznają się i motywują się wzajemnie do udziału w kolejnych zajęciach: „jedynym problemem jest to, że decyduje kolejność zgłoszeń, a to zrobiło się bardzo popularne i nie ma miejsc.”

Na podobnej zasadzie działają wszelkiego rodzaju wydarzenia / specjalne treningi / turnieje organizowane w klubach komercyjnych. Ich istotą jest zmotywowanie ludzi do spróbowania danej aktywności: „a jak spróbuję, to potem widzę, jak to robić, nad czym pracować i się wkręcam. W efekcie zaczynam sam ćwiczyć i już nie muszę mieć instruktora prowadzącego.”

4 OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE W NAJBLIŻSZEJ OKOLICY

4.1 Oczekiwania wobec obiektów sportowych

Młodzież: W tej grupie wiekowej czynnikiem istotnie określającym atrakcyjność jest cena. Obiekty otwarte są chętnie wykorzystywane (aspekt ekonomiczny). Infrastruktura może pełnić różne role i od tego zależy jakie są w stosunku do niej oczekiwania:

- obiekty dające się wykorzystać jako miejsce spotkań – niekoniecznie muszą to być miejsca, na których prowadzi się wymagający trening. To mogą być nawet proste siłownie plenerowe, gdzie idzie się aby побыć razem i przy okazji się poruszać.
- obiekty służące do treningu – większe oczekiwania dotyczące profesjonalności obiektu i zaawansowania rozwiązań technicznych (np. zwraca się uwagę na nawierzchnię boisk, albo na to, czy są urządzenia z dużym obciążeniem na siłowni).

Rodzice: cena nie jest bardzo znacząca (gdy jest to obiekt wykorzystywany samodzielnie, a nie z rodziną). Bardzo istotna jest jakość miejsca, jego standard (czystość, nowoczesny i zadbane sprzęt, odpowiednia obsługa). Szczególnie kobiety przywiązują wagę do estetyki miejsc.

Starsi: cena jest średnio istotna. Większe znaczenie ma kwestia intymności. Starsi ludzie starają się wybierać miejsca, w których nie będą zbyt odstawać od innych ćwiczących. Chętnie korzystają z oferty zajęć „dla starszych”. Nie oczekują bardzo zaawansowanych urządzeń.

4.2 Dostępność a korzystanie z obiektów infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy

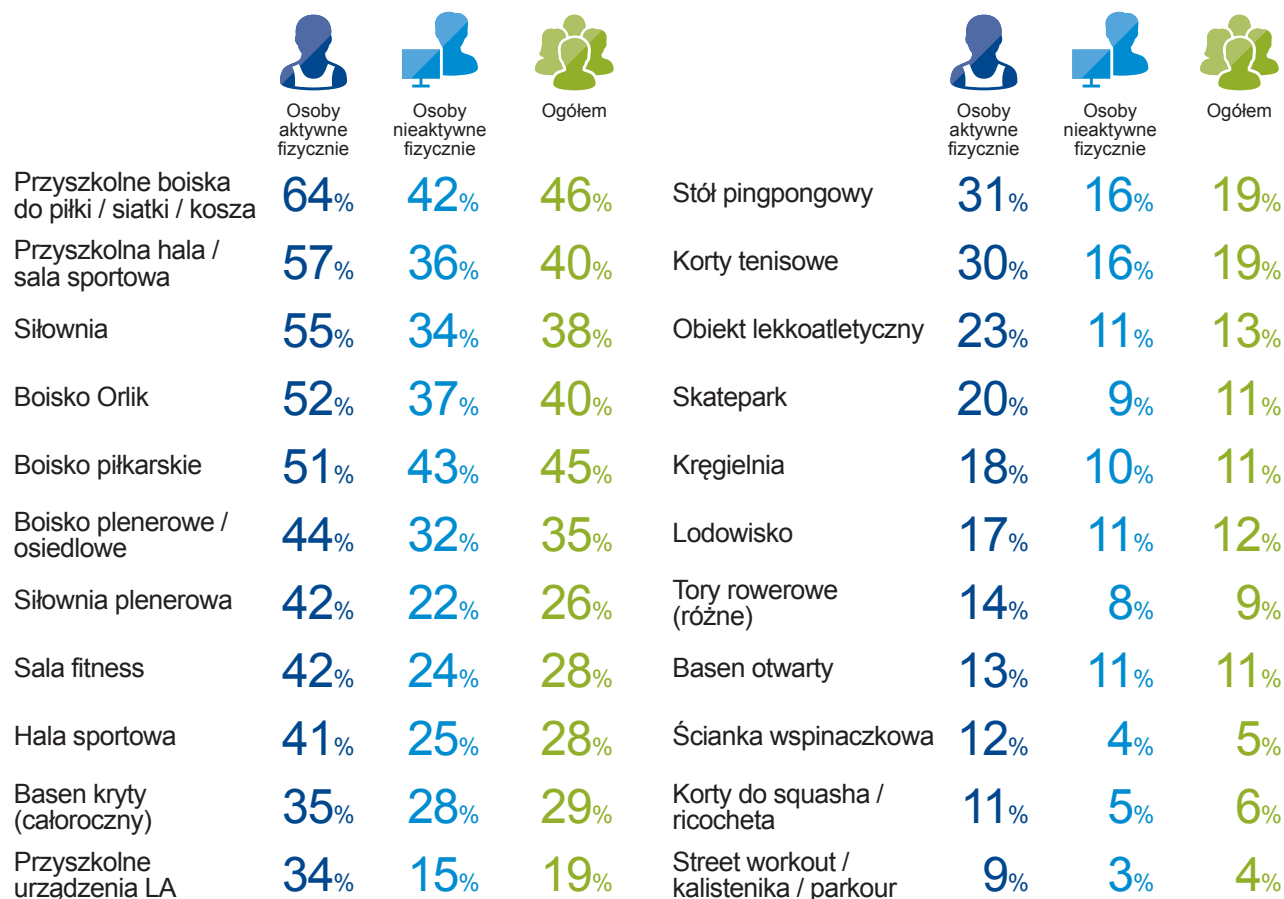
Półgodzinny spacer to zdaniem respondentów najbliższa okolica miejsca zamieszkania. Dlatego w ramach projektu zapytano o dostępność obiektów sportowych, które znalazły się w takiej odległości od domu. Równocześnie ważna była częstotliwość aktywnego korzystania z tej infrastruktury.

Najbardziej powszechnymi obiektami są różnego rodzaju boiska, hale sportowe oraz pływalnie kryte. Blisko co druga lub co trzecia osoba deklaruje, iż znajdują się one w najbliższej okolicy od jej miejsca zamieszkania. Do tej grupy zaliczają się również siłownie / siłownie plenerowe i sale fitness. Co czwarta osoba wspomina o dostępności kortów tenisowych, przyszkolnych urządzeń lekkoatletycznych czy stołu pingpongowego. Obiekty lekkoatletyczne, lodowiska, pływalnie otwarte, kręgielnie czy skateparki i tory rowerowe są położone niedaleko miejsca zamieszkania dla co dziesiątego Polaka w wieku 15–65 lat. Najrzadziej są dostępne korty do squasha / ricocheta, ścianki wspinaczkowe oraz miejsca do uprawiania street workout / kalistenika / parkour.

Infografika 7. Obiekty infrastruktury sportowej znajdujące się w najbliższej okolicy

Pytanie: Które z poniższych obiektów infrastruktury sportowej znajdują się w Pana/i najbliższej okolicy?

Podstawa: Polacy w wieku 15-65 lat, n=1670 | Źródło: Badanie omnibusowe

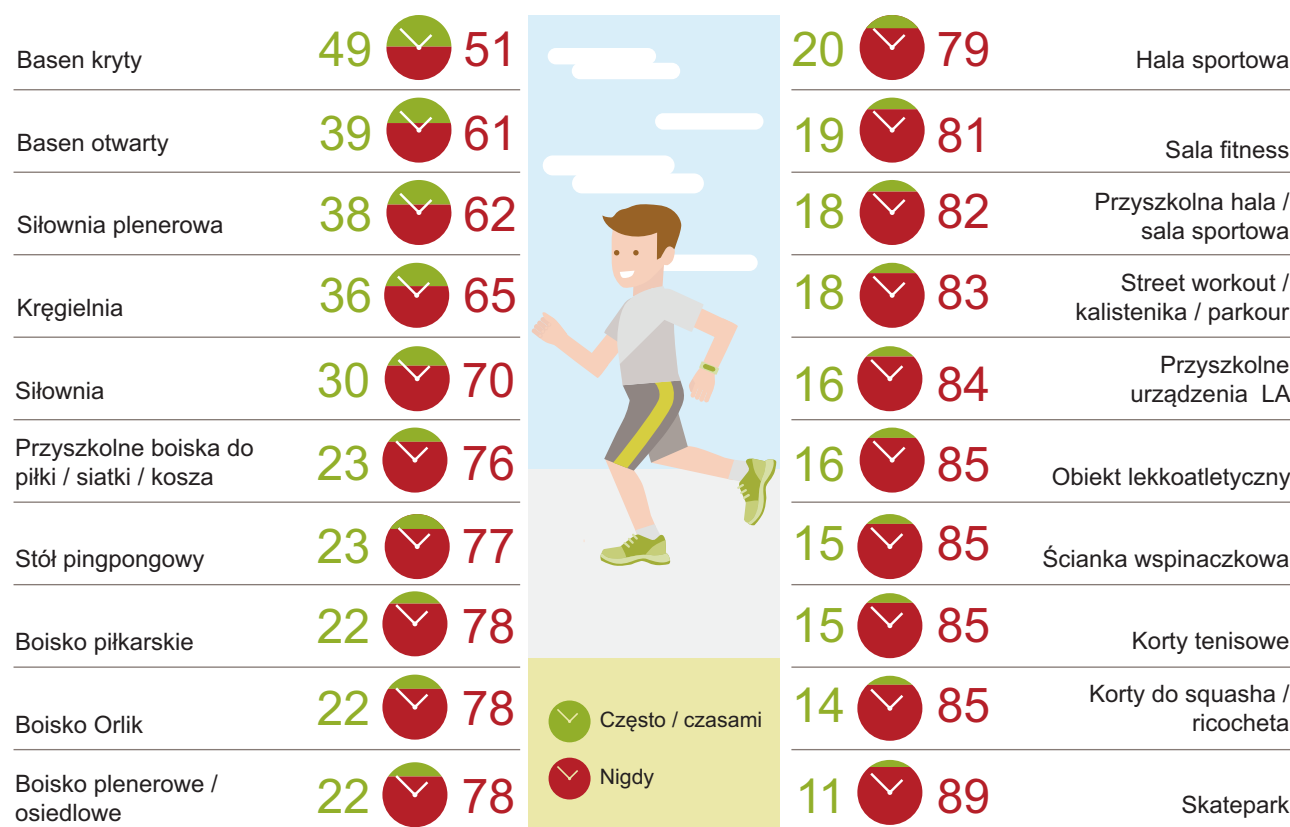
Osoby aktywne fizycznie częściej wskazują na dostępność w najbliższej okolicy obiektów infrastruktury sportowej. Są lepiej zorientowani w ofercie sportowej okolicy. Mają więcej doświadczeń. To sugeruje, że „jak ktoś chce uprawiać sport, to ma takie możliwości”. Natomiast infrastruktura związana z uprawianiem mniej znanych dyscyplin jest częściej odwiedzana. Mniej znane dyscypliny mają swoich wiernych fanów. Nawet jeżeli nie ma dużo obiektów dedykowanych danej dyscyplinie, to jej miłośnicy znają te nieliczne miejsca i odwiedzają je często / regularnie.

Najbardziej popularnym obiektem infrastruktury sportowej jest pływalnia kryta. Blisko połowa Polaków (49%) spędziła tam aktywnie czas w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W gronie najbardziej popularnych obiektów infrastruktury sportowej w pierwszej piątce znalazły się poza nią: pływalnia otwarta (39%), siłownia plenerowa (38%), kręgielnia (35%), siłownia (30%). Na dalszych pozycjach znalazły się różnego rodzaju boiska (otwarte i przyszkolne) oraz stoły pingpongowe, hale sportowe, sale fitness, z których korzystała aktywnie około co piąta osoba. Pozostałe obiekty wymagające specjalistycznych umiejętności zamykają listę.

Do częstego lub bardzo częstego korzystania z obiektów infrastruktury sportowej przyznaje się w zależności od rodzaju obiektu od 12% do 1% Polaków. Najczęściej odwiedzane są przez Polaków siłownie oraz pływalnie kryte. Odpowiednio 12% oraz 11% Polaków wskazało, iż aktywnie spędza tam czas często lub bardzo często. Tylko nieco mniej popularne są ich „otwarte” odpowiedniki – siłownie plenerowe oraz baseny otwarte (po 8% wskazań).

Infografika 8. Aktywne korzystanie z obiektów infrastruktury sportowej w ciągu ostatniego roku

Pytanie: Jak często aktywnie korzystał Pan/i z tych obiektów w ciągu ostatnich 12 miesięcy?*

Podstawa: Osoby, które wskazały, że w ich okolicy znajdują się wskazane obiekty infrastruktury sportowej [basen kryty, n=237, basen otwarty, n=74, hala sportowa, n=97, przyszkolna hala sportowa, n=120, sala fitness, n=86, siłownia, n=193, siłownia plenerowa, n=165, przyszkolne boisko, n=182, boisko piłkarskie, n=166, boisko plenerowe, n=124, boisko orlik, n=146, obiekt LA, n=33, korty tenisowe, n=46, kręgielnia n=65, lodowisko, n=52, ścianka wspinaczkowa, n=13, korty do squasha/ ricocheta, n=14, street workout, n=13, skatepark, n=20, stół pingpongowy, n=71] | * Skala: od 1 do 5, gdzie 1 oznacza nigdy, 2 sporadycznie (rzadziej niż raz w miesiącu), 3 czasami (raz, dwa lub trzy razy w miesiącu), często (raz w tygodniu), bardzo często (kilka razy w tygodniu lub częściej) | Źródło: Badanie omnibusowe

Głównymi przyczynami braku korzystania z poszczególnych obiektów infrastruktury sportowej znajdujących się w okolicy są głównie brak czasu lub inne upodobania sportowe. Pierwszy z powodów wskazywano częściej w przypadku bardziej dostępnych dyscyplin sportowych (pływalnia / hala sportowa). Natomiast w przypadku sportu wymagającego większych umiejętności respondenci wymawiają się innymi upodobaniami (ścianka wspinaczkowa / korty do squasha / ricocheta czy skatepark).

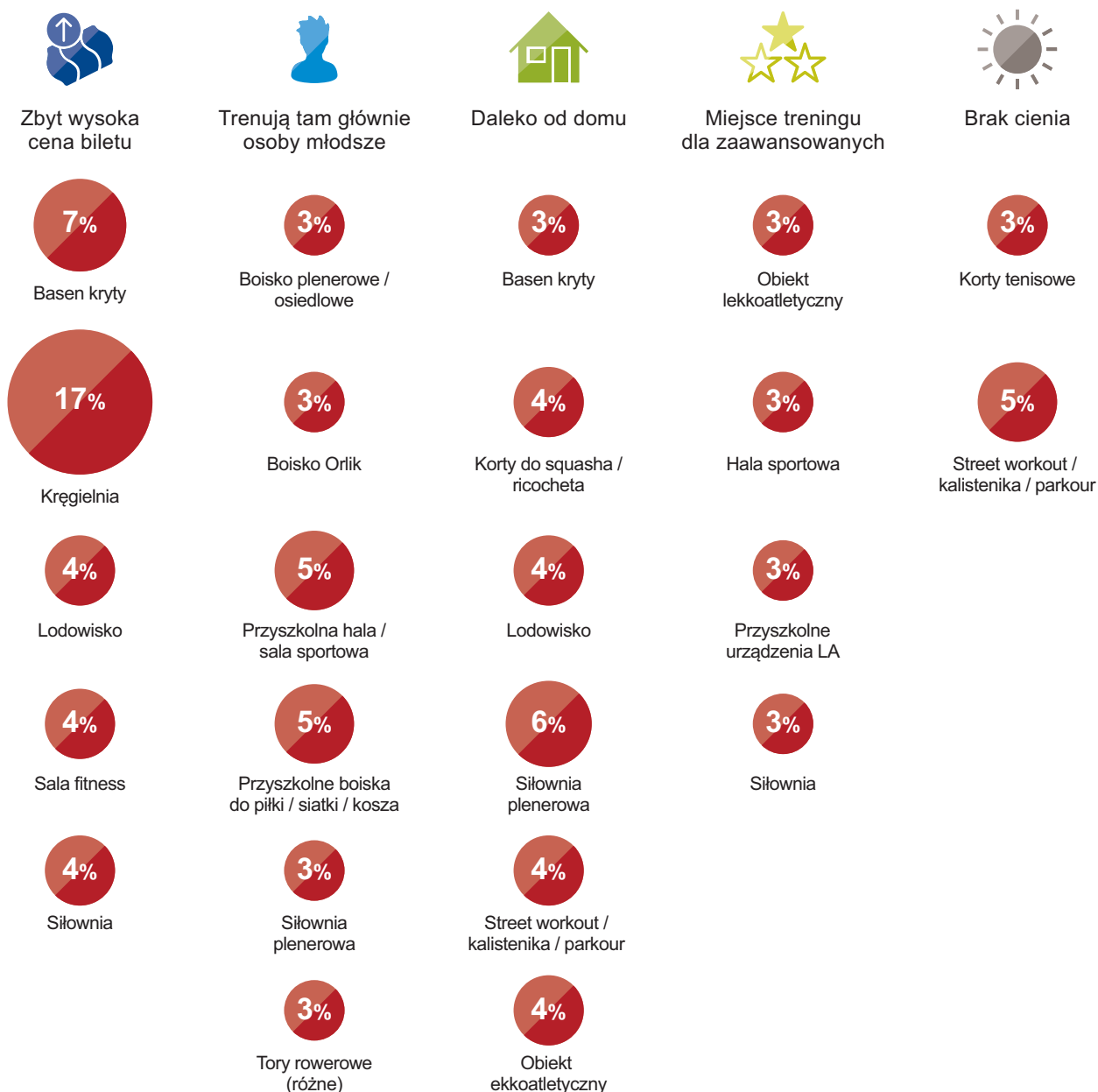
Infografika 9. Przyczyny braku korzystania z obiektów infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy
Pytanie: A dlaczego nie korzysta Pan/i z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że w ich okolicy znajdują się wskazane obiekty infrastruktury sportowej [basen kryty, n=237, basen otwarty, n=74, hala sportowa, n=97, przyszkolna hala sportowa, n=120, sala fitness, n=86, siłownia, n=193, siłownia plenerowa, n=165, przyszkolne boisko, n=182, boisko piłkarskie, n=166, boisko plenerowe, n=124, boisko orlik, n=146, obiekt LA, n=33, korty tenisowe, n=46, kręgielnia n=65, lodowisko, n=52, ścianka wspinaczkowa, n=13, korty do squasha/ ricocheta, n=14, street workout, n=13, skatepark, n=20, stół pingpongowy, n=71] | * Pytanie wieloodpowiedziowe (max. 3 odpowiedzi) | Źródło: Badanie omnibusowe

Inne przyczyny braku korzystania z poszczególnych obiektów infrastruktury sportowej wymieniano dużo rzadziej, tym niemniej kilka elementów zasługuje na uwagę.

Infografika 10. Pozostałe przyczyny braku korzystania z obiektów infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy

Podstawa: Osoby, które wskazały, że w ich okolicy znajdują się wskazane obiekty infrastruktury sportowej [basen kryty, n=237, basen otwarty, n=74, hala sportowa, n=97, przyszkolna hala sportowa, n=120, sala fitness, n=86, siłownia, n=193, siłownia plenerowa, n=165, przyszkolne boisko, n=182, boisko piłkarskie, n=166, boisko plenerowe, n=124, boisko orlik, n=146, obiekt LA, n=33, korty tenisowe, n=46, kręgielnia n=65, lodowisko, n=52, ścianka wspinaczkowa, n=13, korty do squasha/ ricocheta, n=14, street workout, n=13, skatepark, n=20, stół pingpongowy, n=71] | * Pytanie wieloodpowiedziowe (max. 3 odpowiedzi) | Źródło: Badanie omnibusowe.

4.3 Zadowolenie z obiektów infrastruktury sportowej

Osoby, które korzystają z infrastruktury sportowej są z większości zadowolone. Najlepszą opinię mają: siłownie, pływalnie kryte, kręgielnie oraz lodowiska (średnia wskazań w każdym z nich przekracza 4 pkt. w pięciostopniowej skali). Kilka obiektów otrzymało średnią tylko nieco niższą (3,9 pkt.): boisko Orlik, boisko piłkarskie, basen otwarty, przyszkolna hala/sala sportowa, obiekt lekkoatletyczny, siłownia plenerowa. Najniższe oceny otrzymały miejsca, w których można uprawiać street workout, kalistenikę, parkour oraz ścianki wspinaczkowe (odpowiednio 3,4 pkt. oraz 3 pkt.).

Stopień aktywności fizycznej różnicuje zadowolenie z obiektów infrastruktury sportowej. Z pływalni krytej zadowoleni są aktywni i nieaktywni fizycznie (choć zadowolenie tych aktywnych jest większe). Co więcej osoby nieaktywne fizycznie zadowolone są z boisk typu Orlik, z sal fitness, a raczej zadowolone – z siłowni oraz siłowni plenerowych, czy torów rowerowych. Z kolei osoby aktywne fizycznie są raczej zadowolone ze stołów pingpongowych, ale niezadowolone z siłowni plenerowych.

Infografika 11. Zadowolenie z korzystania z poszczególnych obiektów infrastruktury sportowej (średnia)

Pytanie: Na ile jest Pan/i zadowolony z korzystania z:??*

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanych obiektów infrastruktury sportowej [basen kryty, n=237, basen otwarty, n=74, hala sportowa, n=97, przyszkolna hala sportowa, n=120, sala fitness, n=86, siłownia, n=193, siłownia plenerowa, n=165, przyszkolne boisko, n=182, boisko piłkarskie, n=166, boisko plenerowe, n=124, boisko orlik, n=146, obiekt LA, n=33, korty tenisowe, n=46, kręgielnia n=65, lodowisko, n=52, ścianka wspinaczkowa, n=13, korty do squasha/ ricocheta, n=14, street workout, n=13, skatepark, n=20, stół pingpongowy, n=71] | * Skala: od 1 do 5, gdzie 1 bardzo niezadowolony, 2 raczej niezadowolony, 3 ani zadowolony ani niezadowolony, 4 raczej zadowolony 5 bardzo zadowolony | Źródło: Badanie omnibusowe

5.0 PLENEROWE OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE

Niniejsza część dotyczy obiektów mających charakter otwarty, ogólnodostępny (raczej bezpłatne). W ramach badania jakościowego w tej grupie znalazły się takie obiekty, jak: siłownie plenerowe, street workout, Orliki i boiska przyszkolne, boiska wolnostojące, skateparki, tory downhill / dual itp. Dodatkowo w ramach badania ilościowego oceniano następujące obiekty: baseny otwarte, obiekty lekkoatletyczne, korty tenisowe, przyszkolne urządzenia lekkoatletyczne (LA), stoły pingpongowe oraz tory rowerowe.

5.1 Siłownie plenerowe

Bardzo duża dostępność siłowni plenerowych

Częściej niż co drugi użytkownik siłowni plenerowych wskazywał, że znajdują się one blisko domu (55%). Rozmówcy mają odczucie dużej dostępności tych obiektów zarówno w miastach, jak i na obszarach podmiejskich, a nawet wiejskich. Mieszkańcy miejscowości objętych badaniem odnosili się niekiedy do doświadczeń wynikających z podróży (wyjazdy na działki, wakacje, na wieś, etc): „są na każdym kroku”.

Wrażenie dostępności siłowni plenerowych kształtowane jest przez bliskość względem:

- Miejsca zamieszkania: „jak jest na piechotę kilka minut, to jest wtedy na pewno dostępne.”
- Miejsca pracy – co prawda obiekty tego typu są rzadziej wykorzystywane po / przed pracą, ale tworzą wrażenie dostępności.
- Punktów charakterystycznych – które z jakiegoś powodu są chętnie odwiedzane przez daną osobę (np. miejsca skupiające różnego rodzaju atrakcje).
- Ciągów komunikacyjnych – głównie ścieżek rowerowych prowadzących do miejsc odwiedzanych przez daną osobę.

Pozytywne wrażenie dotyczące jakości obiektów

Są raczej estetyczne i dobrze utrzymane: „dosyć zadbane, nie jest to poniszczone, tylko widać, że to wszystko nowe.” Pozytywnym opiniom na temat czystości obiektu (wyrażanym przez co dziesiątego użytkownika) towarzyszyły również te o ich dobrym usytuowaniu, wkomponowaniu w zieleń (co piąty badany). Odpowiednia aranżacja siłowni plenerowych jest jedną z najczęściej wskazywanych pożądanych cech obiektu. Respondenci zwracali uwagę na położenie w miejscu zacienionym, bliskość ulicy oraz zapewnienie intymności. Okazuje się, że brak cienia, bliskość ulicy, czy brak intymności jest często dużym ograniczeniem korzystania z siłowni plenerowych.

W percepcji użytkowników, jest to obiekt, na którym trenują głównie osoby starsze. Pojawiają się negatywne opinie na temat materiałów, z których siłownie plenerowe zostały wykonane: „takie surowe, metalowe, nie ma żadnego drewna.” Obiekty nie zawsze są wystarczająco przyjazne.

Infografika 12. Zalety siłowni plenerowych

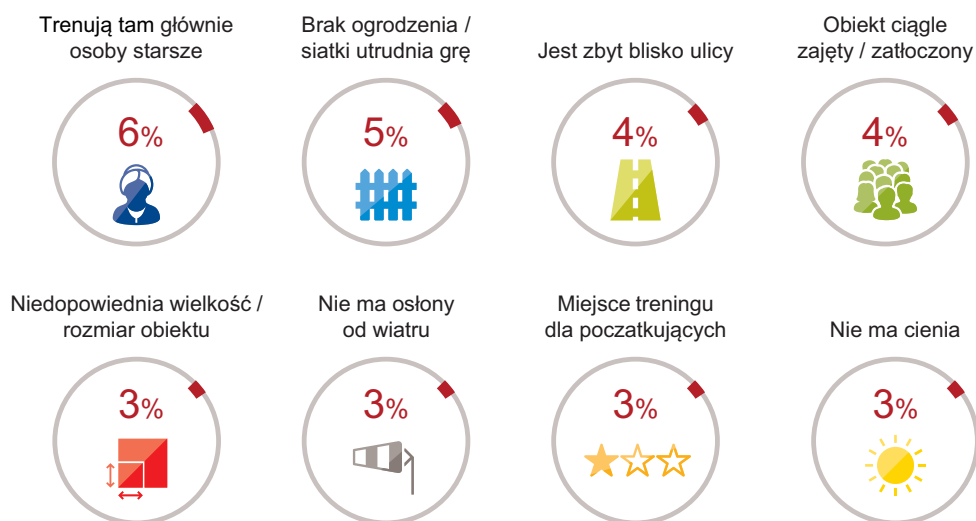
Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=165, żadne z powyższych – 7% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Infografika 13. Wady siłowni plenerowych

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=165, żadne z powyższych – 69% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Tabela 2. Wykorzystanie niezbyt duże

	 Młodzież i studenci	 Rodzice	 Starsi
 Jak traktowane?	<ul style="list-style-type: none"> Bardziej jako miejsce spotkań ze znajomymi Aktywność jest przy okazji To nie regularny trening Przed innym sportem – jako miejsce dobre do rozciągania 	<ul style="list-style-type: none"> Praktycznie nie wykorzystywane jako miejsce treningowe Alternatywa dla placu zabaw przy wyjściu z dzieckiem 	<ul style="list-style-type: none"> Dobre miejsce do ćwiczeń przy okazji jakiejś innej, niezbyt wymagającej aktywności: „fajnie zrobić sobie przerwę podczas spaceru z kijkami” Miejsce spotkań, okazja do bycia z innymi ludźmi
 Atuty	<ul style="list-style-type: none"> Darmowe – bardzo istotne dla najmłodszych Dostępne: „wszędzie to jest, więc przed graniem w piłkę zawsze można trochę się rozciągnąć.” Możliwość spędzania czasu niekoniecznie na sportowo: „po prostu dobre miejsce żeby się zebrać” Swoboda – szczególnie gdy jest się w grupie: „jesteśmy we własnym gronie, nikt nam się nie wcina” 	<ul style="list-style-type: none"> Korzystanie z pogody – wątek na którym najbardziej zależy tej grupie wiekowej: „korzystam z każdej chwili żeby po całym dniu siedzenia w pracy wyrwać się z czterech ścian” 	<ul style="list-style-type: none"> Niezbyt intensywne ćwiczenia / bezpieczne: „wiem, że nie zrobię sobie krzywdy, nie ponaciągam się za bardzo” Możliwość ćwiczenia przy okazji: „jak mijam coś takiego, to chętnie sobie poćwiczę” Inne starsze osoby w obiekcie: „zawiera się znajomości i jest pretekst żeby wyjść do ludzi” Nie ma tylu młodszych ludzi co w klubach fitness: „w klubie to jednak wszyscy się gapią, jak wchodzi takie próchno”
 Bariery	<ul style="list-style-type: none"> Proste urządzenia, na których nie da się zrobić solidnego treningu 	<ul style="list-style-type: none"> Brak możliwości dopasowania do indywidualnych potrzeb: „nie można dobrać obciążenia” Brak indywidualnego planu ćwiczeń: „w klubie dostaję instrukcję jakie ćwiczenia mam robić, żeby były dobre dla moich potrzeb.” Mniej towarzysko: „w klubie można poznać ludzi, a tu nie bardzo” Problem statusowy: „stać mnie na karnet” Wizerunek niesportowy: „to nie jest dla ludzi naprawdę aktywnych, tylko albo dla starszych, albo takich, co ruszają się od wielkiego dzwonu.” 	<ul style="list-style-type: none"> Młodsze osoby w obiekcie „gdzie ja będę przy takich bykach się wygłupiał.” Spojrzenia, a niekiedy komentarze przechodniów: „bywa, że ktoś rzuci jakiś głupi komentarz. Ostatnio usłyszałam, że w tym wieku, to już nie warto się podnosić z ławeczki.”

Percepcja adresata

Wg starszych: dla bardzo młodej młodzieży, która nie ma siły jeszcze na podjęcie intensywnego, wymagającego treningu. Również dla osób starszych, które nie są w stanie już bardzo intensywnie trenować.

Wg młodzieży i rodziców: Dla osób starszych, mało sprawnych osób, które nie wymagają specjalnie dużo od siebie albo nie są w stanie intensywnie trenować. Nie uprawiający regularnie sportu. Aktywność fizyczną podejmują „przy okazji”, nie „na poważnie”.

Sporadycznie: sportowcy, którzy robią sobie rozgrzewkę przed treningiem / przystanek w trakcie treningu.

Potencjał dla różnych grup docelowych

Osoby starsze i młodzież to grupa docelowa o największym potencjale dla siłowni plenerowych.

- Dla osób starszych to możliwość poruszania się w intymnej atmosferze. To także szansa na pozostanie aktywnym nie tylko fizycznie, ale też społecznie – możliwość bycia wśród ludzi, spotykania się.
- Dla młodzieży to także głównie miejsca spotkań, (dla nastawionych na sport, to tylko uzupełnienie treningu). Dla nich najważniejszym jest fakt, że siłownie są darmowe. Do „prawdziwego” treningu siłownie plenerowe zazwyczaj się nie nadają – za mało wymagający wysiłek.

Grupa rodziców raczej nie jest adresatem dla takich obiektów, chociaż często wypowiadają się o nich bardzo pozytywnie: „powinno tego być jak najwięcej, bo ludzie mogą na tym ćwiczyć. Ja akurat mam karnet na siłownię, ale te plenerowe miejsca są świetne.”

Wskazówki dotyczące optymalizacji

Oddalenie od ulic – jednym z głównych benefitów ćwiczenia w plenerze jest oderwanie od miejskiego zgiełku. Obiekty znajdujące się w pobliżu ulic nie dają użytkownikom tej przyjemności i są niechętnie wykorzystywane.

Łatwość znalezienia – miejsce powinno być dobrze oznaczone, żeby wiadomo było, gdzie się znajduje. Nie chodzi jednak o ekspozycję całego miejsca, ale bardziej o zwrócenie uwagi, że ono jest w okolicy: „*niech będzie jakaś tablica widoczna, albo wejście niech będzie widoczne, a to co w środku już niech będzie trochę przesłonięte.*”

Intymność – szczególnie starszym użytkownikom zależy na tym, żeby przechodnie nie widzieli jak ćwiczą. Oczekuje się częściowego zasłonięcia obiektu od strony ciągów komunikacyjnych (przy czym preferowane są osłony naturalne). Przy czym warto pamiętać, że próba zapewnienia intymnej, przyjaznej atmosfery nie powinna oznaczać, że dany obiekt będzie zlokalizowany zupełnie na uboczu. To mogłoby powodować, że byłby traktowany jako niezbyt bezpieczny.

Fot. 1 „Fajne miejsce, osłonięte drzewami od drogi, trochę poniżej wału, także nikt nie widzi ćwiczących.”

Fot. 2 „Ćwiczący tutaj byłby sensacją dla całej okolicy. Widoczny jak na patelni i obok przystanku.”

Otwarty charakter – istotne jest aby miejsce dawało poczucie swobody, dawało przyjemność z bycia na dworze. Dlatego należy unikać ogradzania obiektów w sposób, który by przytłaczał: „*żeby to się nie zrobiła taka klatka klaustrofobiczna.*”

Bliskość zieleni / atrakcyjne naturalne otoczenie – wyjście na siłownię plenerową to moment gdy odrywa się od miejskiego zgiełku. Naturalne otoczenie jest doceniane przez wszystkich ale szczególnie pożądane przez osoby starsze. Młodzież jest nieco bardziej otwarta na rozwiązania nawiązujące do kultury miejskiej, street art., itp.

Fot. 3 „Siłownia ukryta w lesie z widokiem na jezioro. Otoczenie zachęca, żeby tu poćwiczyć.”

Fot. 4 „Estetyczne, ale klimatu nie ma.”

Cień – nie we wszystkich obiektach da się ćwiczyć w ciągu dnia ze względu na mocne słońce. Szczególnie dla osób starszych to duże organicznie, które powoduje, że „odpuszczają” ćwiczenia.

Ławeczki – miejsca gdzie da się odpocząć w trakcie treningu lub po nim. Taka potrzeba wynika też z faktu, że siłownie plenerowe są miejscem spotkań, których istotą nie jest tylko aktywność fizyczna ale też społeczna.

Fot. 5 „Miejsce wyjątkowo uczęszczane przez starsze osoby. Jest drzewo, które daje cień, są ławeczki, żeby sobie odpocząć albo po prostu posiedzieć. Jest intymnie, bo trochę drzewa z boku osłaniają, a jak wyróżnie żywopłot to w ogóle będzie ideal.”

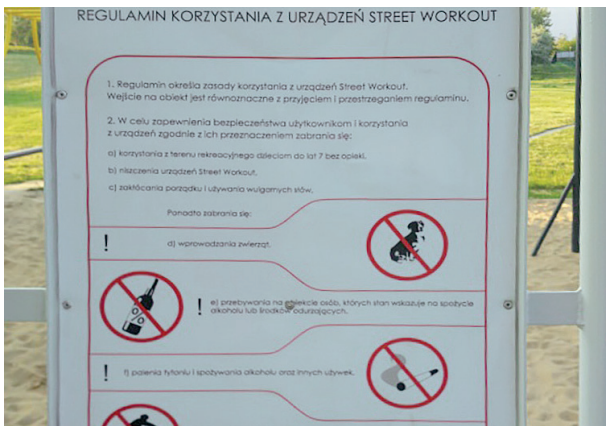
Woda – szczególnie w upalne lato zwraca się uwagę na problem jakim jest brak wody przy obiektach sportowych. Pojawiają się sugestie aby przy obiekcie znajdowały się kraniki z wodą, którą można byłoby się nieco schłodzić (nie musi być pitna).

Instrukcja obsługi – nie wystarczą jedynie wskazówki na urządzeniach, czy regulamin korzystania z obiektu (zarówno w przypadku siłowni, jak i urządzeń do street workout). Oczekuje się, że w obiekcie będzie tablica informacyjna, która pozwoli zaplanować określony trening: „*żebym wiedział, ile razy mam podnieść i co mam podnosić, żeby na przykład schudnąć.*”

Nudny regulamin nie wystarcza – głównie opis zakazów.

Fot. 6 „Ogólne zasady korzystania, nie czytałem tego, ale to musi być.”

Pożądana instrukcja, obok regulaminu – opis ćwiczeń i ich wpływu.

Fot. 7 „Bardzo dobre, bo wiadomo jak z tego korzystać. Na początku robiliśmy po 3 serie, tak jak sugerują, a teraz doszliśmy już do 5.”

Opis ćwiczeń na urządzeniu – warto zamieszczać wskazówki do korzystania. Potencjalni użytkownicy chętnie czytają szersze informacje o tym, w jaki sposób przyjąć prawidłową postawę, ile warto wykonać powtórzeń. Dla wielu osób, nie mających dużego doświadczenia z aktywnością, brak tej wiedzy stanowi barierę do rozpoczęcia treningu.

Fot. 8 Przykład: zbyt mało treściwy opis na urządzeniu.

5.2 Street workout / kalistenika

Mało rozpowszechnione

Rzadko spotykane miejsca do treningu. Tylko 4% Polaków wskazało, że znajduje się w okolicy ich zamieszkania. Takich miejsc jest niewiele, a dodatkowo nie zawsze potencjalni użytkownicy wiedzą, do czego służą napotymane urządzenia. Są one głównie rozpoznawane przez młodszych mieszkańców. Starsi często nie mają świadomości istnienia obiektów tego typu.

Brak większych uwag do jakości

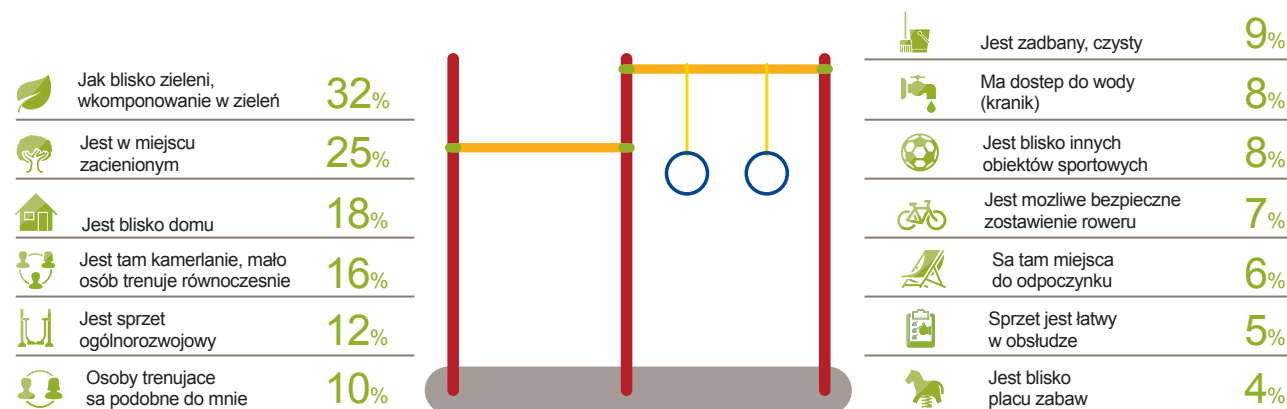
Mało uwag krytycznych głównie ze względu na niewiele doświadczeń. Użytkownicy korzystający z urządzeń do street workout są raczej zmotywowani do ćwiczeń i jakość sprzętu nie jest dla nich ograniczeniem. Na zasadzie pogłębionej dyskusji pojawiają się ewentualne oczekiwania dotyczące podłoża – atrakcyjne jest zarówno naturalne (trawa, ale nie wytarta, albo piasek), ale też wykładzina poliuretanowa.

Kluczowe oczekiwanie to stabilność – nie zawsze realizowane: „niektóre słupki się już trochę chwieją i robi się nieprzyjemnie przy dynamicznych ćwiczeniach.” Dobrze widziane jest także wkomponowanie w naturalne otoczenie. Dzięki temu zyskuje się cień (istotny podczas ćwiczeń atem) oraz intymność.

Ponadto bardzo istotne dla pozytywnej oceny tego typu obiektów jest atrakcyjne położenie, na które składa się bliskość zieleni, ochrona przed słońcem (odpowiednio 4,1 i 3,2 wskazań⁵). Z drugiej strony brak cienia i intymności jest też najczęściej wskazywanym mankamentem w obiektach do street workout. Co warto podkreślić, wkomponowanie urządzeń w jednoznaczny przestrzeń miejską nie jest pożądane („betonowy klimat” jest mniej atrakcyjny, niż wkomponowanie w „zieleń”).

Infografika 14. Zalety miejsc do Street workout / kalisteniki

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

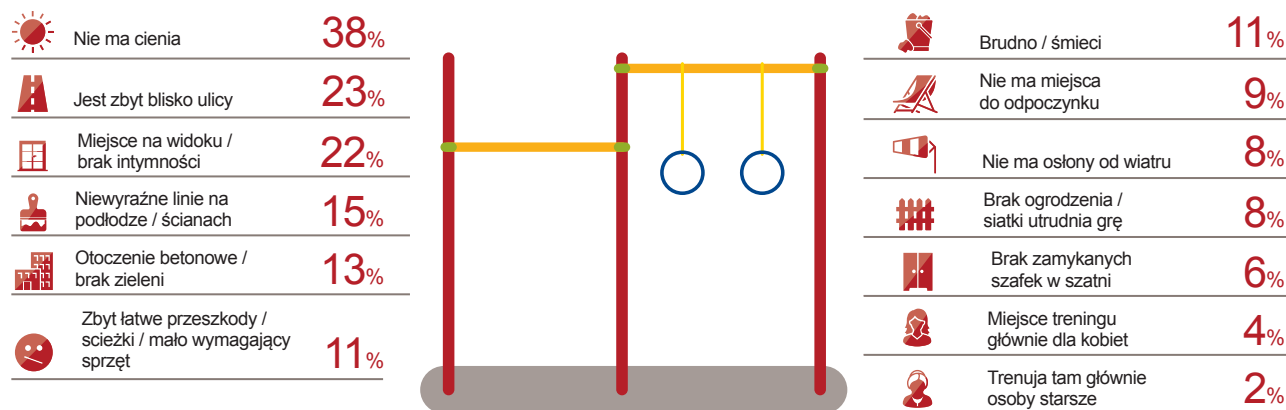

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=13 (Street workout/kalistenika/ parkour) | * Pytanie wieloodpowiedziowe

⁵ Uwaga – bardzo niska podstawa

Infografika 15. Wady miejsc do Street workout / kalisteniki

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=13 (Street workout/kalistenika / parkour, żadne z powyższych – 22% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Wykorzystanie ograniczone

To raczej niszowy sport – niewiele osób ze starszych generacji zdaje sobie sprawę, że taka dyscyplina w ogóle istnieje.

Wzbudza zainteresowanie – zarówno osób, które pierwszy raz słyszą o dyscyplinie, jak też osób mających wiedzę na temat tej aktywności: „zawsze jak przechodzę i chłopaki ćwiczą, to sobie popatrzę, bo niekiedy naprawdę nieźle to wygląda.”

Bardzo modny wśród młodzieży / studentów: „coraz więcej chłopaków się w to wkręca. Bo to można robić bezkosztowo i są tego efekty.”

Percepcja adresata

Dla młodszych – aktywność kojarzona raczej z młodzieżą.

Dla zaawansowanych – istnieje przekonanie, że trzeba być bardzo sprawnym fizycznie żeby podjąć się tej aktywności: „chciałbym tak potrenować, ale jestem na to za słaby.”

Nie tylko sport ale też styl – trening na urządzeniach street workout wygląda jak spotkanie towarzyskie „wtajemniczonej grupy osób”.

Fot. 9 Przykład: Miejsce regularnie odwiedzane przez trenujących – puszczają muzykę, spędzają razem czas, przykuwają uwagę innych. Drzewa nieco osłaniają ćwiczących, co daje przyjazną atmosferę (ale nie na tyle intymną aby początkujący odważył się trenować). Piasek jest atrakcyjnym podłożem – trenuje się bez butów. To dopełnia ogólnie swobodną atmosferę.

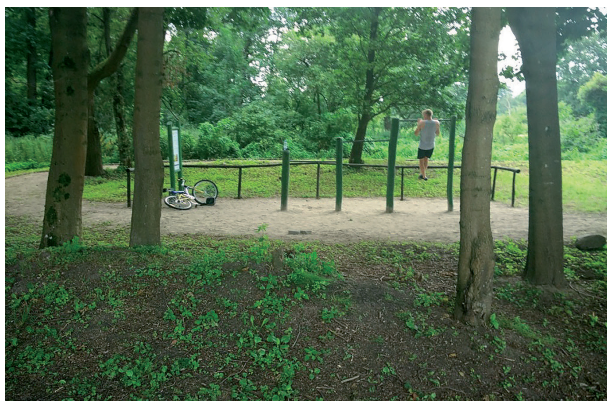
Podsumowanie i wskazówki

Miejsca niekoniecznie muszą być osłonięte, jak w przypadku siłowni plenerowych. Osoby, które ćwiczą obecnie na urządzeniach do street workout są raczej z tego dumne ze swoich umiejętności i chętnie „dają się obserwować” (choć może to być ograniczające dla osób chcących zacząć przygodę z tą dyscypliną).

Można zastanowić się nad możliwościami popularyzacji tej dyscypliny. W takiej sytuacji warto byłoby:

- **Zamieszczać tablicę informacyjną przy obiekcie** – wyjaśniającą zasady działania ćwiczeń, sugerującą sposób ćwiczeń. Chodzi o to, aby potencjalny użytkownik dostał instrukcję, w jaki sposób korzystać ze sprzętu (systematycznie), aby ćwiczenie przyniosło pożądane efekty.
- **Zróżnicować trudność sprzętu / treningu** – obecnie panuje przeświadczenie, że aby zacząć trzeba już być dobrze wytrenowanym. Zasugerowanie łatwiejszych ćwiczeń początkującym ma szansę spopularyzować tę aktywność. Warto pamiętać, że początkujący mogą nie być tak skłonni do pokazywania siebie w trakcie ćwiczeń, jak zaawansowani.

Fot. 10 Miejsce dobre żeby zacząć przygodę ze street workoutem (dyskretnie położone). Zwraca uwagę fakt, że nie ma co zrobić z rowerem: „przydałby się jakiś stojak chociaż.”

Fot. 11 Miejsce chętnie wykorzystywane, raczej przez zaawansowanych – dość mocno wyeksponowane. Nawierzchnia niezbyt przyjazna, ale nie przeszkadza

5.3 Parkour czyli dyscyplina trenowana przy street workout

Parkour to dyscyplina sportu mająca swoje korzenie we Francji. W teorii główną ideą parkour jest pokonywanie przeszkód stojących na drodze w jak najbezpieczniejszy, najprostszy i najszybszy sposób⁶. W praktyce chodzi dodatkowo o to, aby pokonywać przeszkody w spektakularny sposób (co wcale nie oznacza, że jest bezpiecznie). Osoby uprawiające parkour trenują zazwyczaj w spontanicznie wybranej przestrzeni miejskiej.

Brakuje obiektów dedykowanych tej dyscyplinie, ale zwraca uwagę fakt, że młodzież samodzielnie organizuje sobie przestrzeń do uprawiania tego sportu lub konstruuje „infrastrukturę” (materace pod miejscem do skoków), na której ćwiczy trudniejsze figury.

Niekiedy do treningu parkour wykorzystywane są urządzenia street workout, które ogólnie wzmacniają siłę i dlatego są przydatne. Poręczce, przewieszania to także elementy, na których można ćwiczyć wykonywanie niektórych figur.

⁶ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Parkour>

Podsumowanie

Dyscyplina jest bardzo modna i atrakcyjna dla młodych ludzi. Istotą parkour jest swoboda i niezależność: „w parkour chodzi o to żeby biegać tam gdzie nie można, a nie żeby trenować w wyznaczonych miejscach.” Ale pożądane są miejsca „w odpowiednim klimacie”, gdzie można trenować bardziej zaawansowane figury.

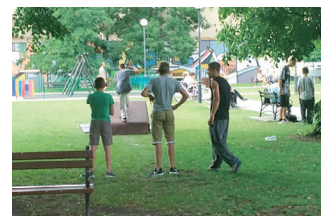
Fot. 12 Przykład spontanicznie zaaranżowanej infrastruktury do treningu parkour.

To miejsca, które w dużej mierze pełniłyby funkcję integracyjną i przy okazji promowały aktywność. Warto próbować wykorzystać / wesprzeć ten trend.

Można zatem rozważyć wspieranie miejsc, które łączyłyby w sobie elementy street workout, street art (graffiti) i byłyby miejscem spotkań subkultury zintegrowanej wokół aktywności fizycznej. Przykładowe miejsce do uprawiania parkour działa sezonowo (latem) w Lublinie. Jest ono wpisane w szerszy plan organizacji otoczenia – w okolicy znajdują się place zabaw, stoliki do gry w szachy, ławki i skatepark.

Fot. 13 Graffiti, ćwiczenia parkour, urządzenia do street workout, skatepark – wszystko razem tworzy atmosferę modnej, młodzieżowej aktywności.

5.4 Orliki i boiska przyszkolne

Dostępność duża, ale nie wystarczająca

Dużą dostępność boisk przyszkolnych oraz boisk Orlik potwierdza niemal połowa Polaków (odpowiednio 48% i 40%). Wskazują na to również użytkownicy twierdząc, że znajdują się blisko domu (55% i 61%). Choć wyrażają oni opinię, iż *„jest ich mnóstwo, ale wciąż nie jest za wiele.”*

- Orlików jest bardzo dużo: *„praktycznie na każdym osiedlu jakiś jest.”*
- Jednak ciężko się na nie dostać: *„z reguły są zajęte, cały czas ktoś na nich gra.”*

Jeżeli nie ma się grona znajomych, grającego regularnie, to metodą na skorzystanie z Orlika, czy boiska przyszkolnego jest śledzenie Facebooka. Użytkownicy ogłaszają, że mają rezerwację i poszukują chętnych do gry.

Boiska przyszkolne są traktowane podobnie jak Orliki

Użytkownicy spontanicznie opisując obiekty praktycznie ich nie rozróżniają: *„dla mnie nie ma znaczenia, czy to boisko przy szkole, czy Orlik. W obu przypadkach warunki są dobre i ciężko się dostać.”*

Różnią się jedynie godziny otwarcia: *„Może w przypadku boisk przyszkolnych jest jeszcze trudniej, bo są czynne krócej, a na Orlik można przyjść nawet w nocy.”*

Natomiast Orliki są jeszcze chętniej odwiedzane przez użytkowników (są bardziej uniwersalne – nie tylko młodzież związana ze szkołą na nich gra) i w związku z tym stają się jeszcze mniej dostępne.

Pozytywne wrażenia dotyczące jakości

Orliki są z reguły dobrze utrzymane – znacznie lepiej, niż boiska przyszkolne (co obrazuje poniższy wykres). Docenia się w tym kontekście fakt, że obiekty są pilnowane: *„widać, że to jest zadbane, cały czas jest ktoś, kto pilnuje.”* Ponadto przestrzeń wokół jest dobrze zaplanowana: *„można tam pójść nie tylko na piłkę, ale też np. na kosza.”* Użytkownicy doceniają obecność innych obiektów sportowych (częściej w przypadku boisk Orlik – 13%).

Dobrze wykonane:

- Do głównych zalet zalicza się nawierzchnię, która jest bezpieczna dla grających.
- Dużym atutem jest też wysokie ogrodzenie, które zatrzymuje piłkę.

Wygodne rozwiązania:

- Można wypożyczyć piłkę
- W przypadku Orlików dużą zaletą są zamykane szafki, w których można trzymać rzeczy. W przypadku boisk przyszkolnych nie jest to standard.
- Możliwość wykąpania się po treningu (Orlik)

Infografika 16. Zalety boisk Orlik i boisk przyszkolnych

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

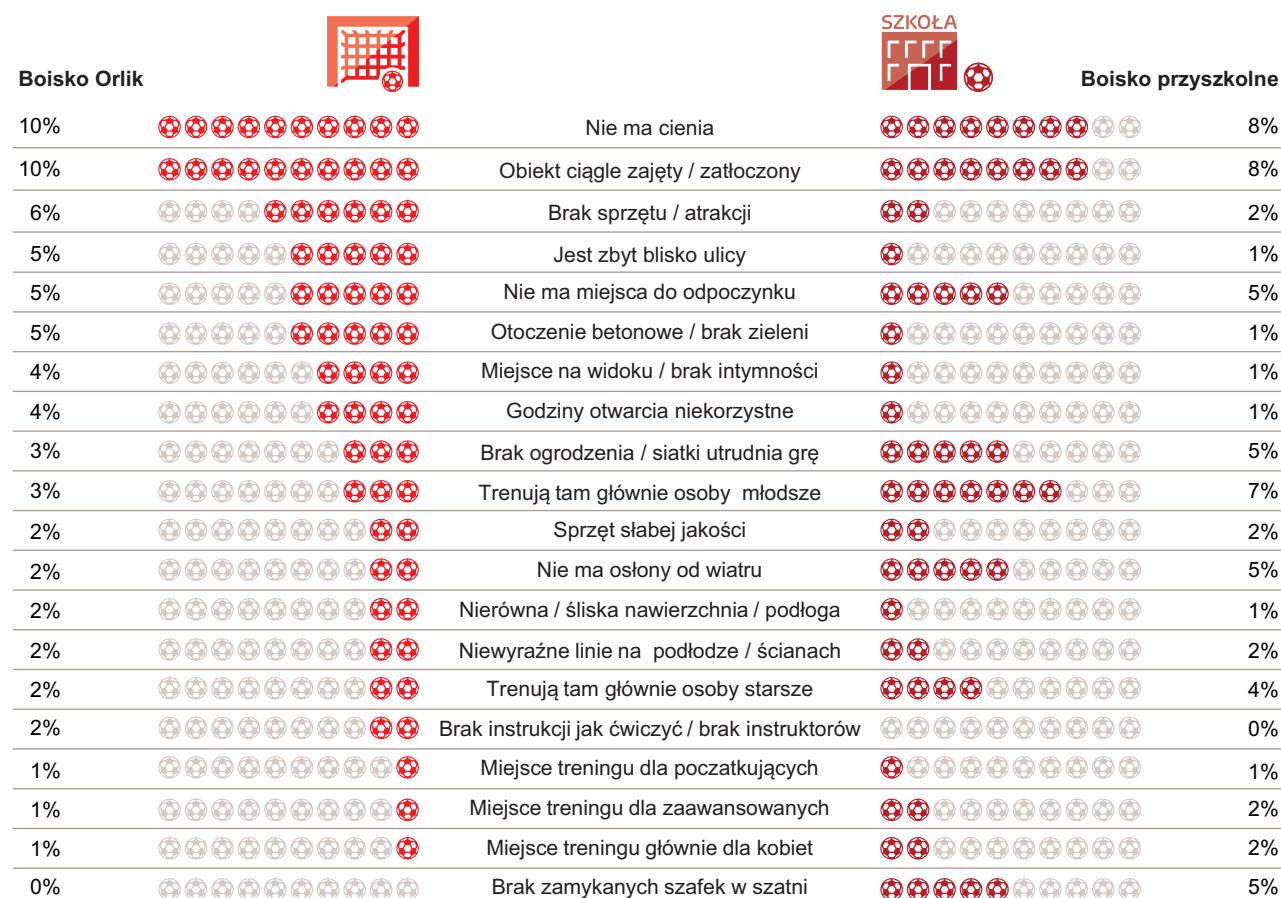

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=146 (boisko Orlik), n=182 (boisko przyszkolne), żadne z powyższych – 4% i 9% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Poza przepełnieniem boisk przyszkolnych i Orlików oraz (wynikającym z ich specyfiki i rozmiaru) usytuowaniem w miejscu mało zacienionym rzadko pojawiają się uwagi dotyczące zużycia infrastruktury (jeżeli już, to uwagi dotyczą nawierzchni: „zdarza się, że jest jakieś pęknięcie, pojawia się trawka”). Ponad połowa użytkowników (56%) nie wskazuje żadnych wad z szerokiej listy zaproponowanej w kwestionariuszu.

Infografika 17. Wady boisk Orlik i boisk przyszkolnych

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=146 (boisko Orlik), n=182 (boisko przyszkolne), żadne z powyższych – 56% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Wykorzystanie bardzo duże, zarówno przez młodzież, jak i ustabilizowanych

- Młodzież i studenci nie mają trudności ze znalezieniem towarzystwa do gry, a dodatkowo motywację stanowi fakt, że korzystanie z obiektu nie wiąże się z kosztami.
- Dla pracujących korzystanie z Orlików wiąże się z motywacją do systematycznych ćwiczeń: „*jest stała grupa i wiadomo, że nie można wypaść z treningu, bo zepsują grę pozostałym, a jak ktoś regularnie nie chodzi to się go pozbywa.*”

Percepcja adresata – osoby młode

- Młode osoby, „*które mają siłę i czas na regularne granie*”
- Zaangażowane w sport, systematycznie podejmujące aktywność fizyczną – ten typ aktywności nie kojarzy się z osobami zaczynającymi przygodę ze sportem.

Podsumowanie

- Obecność na Orlikach skłania do większej systematyczności: „*jak się jest umówionym, to trudno się już wymigać. Trzeba iść, nawet jak się nie chce.*”
- Motywuje do podejmowania większego wysiłku: „*widać po grających progres. Nie można zostać z tyłu.*”
- Motywuje do kontynuowania aktywności bez względu na pogodę: „*jeżeli grupa chce się spotykać w zimę, to trochę głupio powiedzieć, że nie.*”
- Orliki są jednak niewystarczająco dostępne. Powstaje niekiedy wrażenie, że to obiekty zarezerwowane dla zaangażowanej sportowo grupy / elity, do której ciężko się dostać.
- Nie pojawiają się istotne sugestie modyfikacji / usprawnień Orlików, czy boisk przyszkolnych. Wydaje się, że z punktu widzenia użytkowników, istniejące obiekty spełniają swoją funkcję w wystarczającym stopniu.

5.5 Boiska osiedlowe

Dostępność dość szeroka

W odczuciu ogółu Polaków boisk plenerowych jest mniej niż tych przyszkolnych czy Orlików. Ich dostępność w najbliższej okolicy dostrzega około co trzeci badany.

- Obiektów niestety ubyło: „*polikwidowano takie dzikie boiska, wszędzie są zakazy gry w piłkę.*”

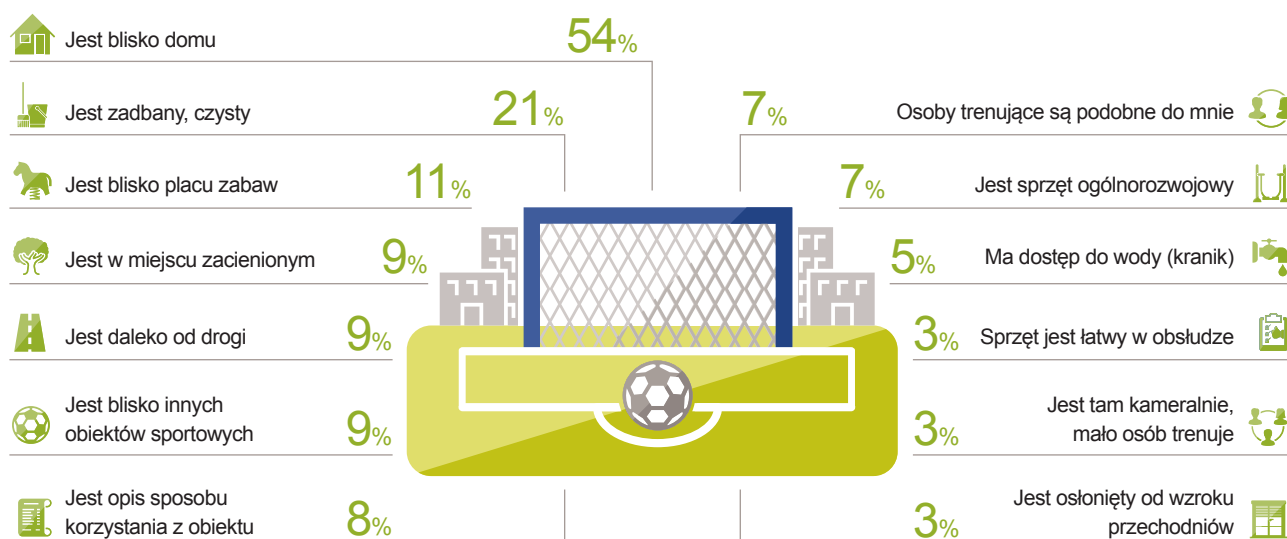
Lepiej wygląda sytuacja w opinii ich użytkowników – bliskość od domu potwierdziło 54% z nich.

- Użytkownicy mają poczucie, że tego typu obiektów jest wystarczająco dużo. Ich główną zaletą jest możliwość pogrania spontanicznie – bez konieczności wcześniejszego umawiania. To zaleta głównie dla młodzieży, która miewa częściej czas wolny i grupa jest w stanie się zorganizować spontanicznie.

Otwarty dostęp tych istniejących jest ich główną zaletą: „*każdy może przyjść, w dowolnym momencie.*”

Infografika 18. Zalety boisk osiedlowych

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=124, żadne z powyższych – 7% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Negatywne wrażenie dotyczące jakości

Na ogólne wrażenie związane z jakością wykonania obiektu wpływa nie tylko stan techniczny, ale również jego czystość, która zależy w dużej mierze od ich użytkowników. Z jednej strony co piąty z nich podkreśla, że są obiekty zadbane, zaś z drugiej pojawiają się opinie o panującym tam nieporządku. Wskazują na to zarówno respondenci badania ilościowego, jak i jakościowego:

- Problemem są śmieci, zaniedbane otoczenie: „wokół takich miejsc często siedzą ludzie z piwem i potem zostaje bałagan po imprezie.”

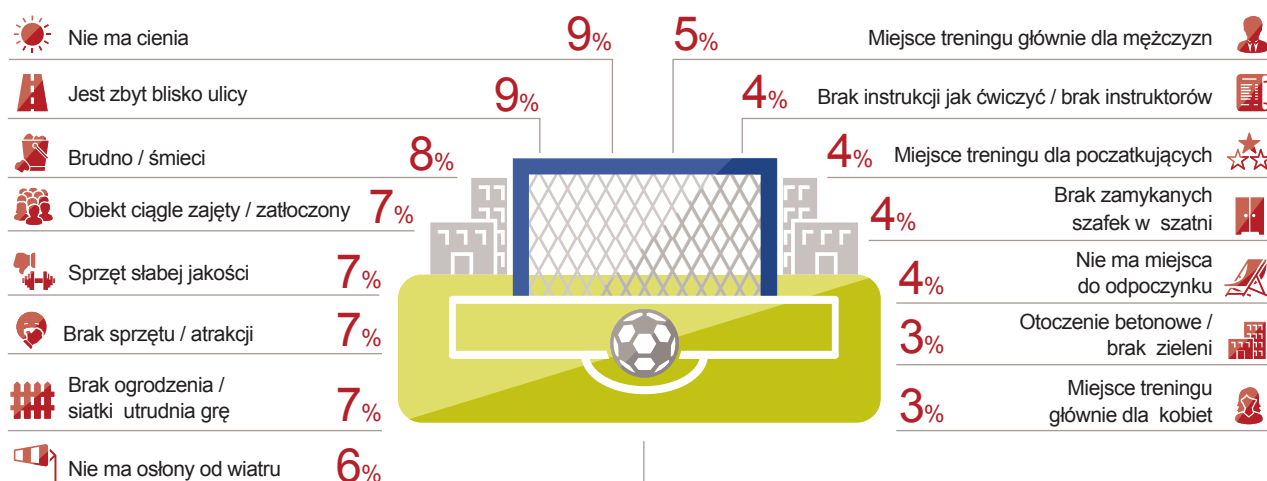
Największy niedosyt pozostawia jednak niska funkcjonalność boisk plenerowych:

- „Nikt o to nie dba, robią się góry i doły a po deszczu przy bramkach są zawsze błotne kałuże.”
- Często brakuje ogrodzenia

Ponadto problemem jest ich lokalizacja blisko ulicy oraz w zbyt nasłonecznionym miejscu (po 9% wskazań).

Infografika 19. Wady boisk osiedlowych

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej
n=124, żadne z powyższych – 46% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Fot. 14 Klasyczny przykład otwartego, wolnostojącego boiska – brak ogrodzenia i błoto po deszczu. A jednak jest chętnie wykorzystywane przez dzieci, a niekiedy też przez dorosłych.

- Boiska są często nie osłonięte, a bramki nie mają siatek: „więc lata się po piłkę cały czas.”
- Rzadko zdarzają się boiska wolnostojące z przygotowaną nawierzchnią

Fot. 15 Boisko do piłki obok stadionu – boisko jest otwarte, a klub dba o murawę

Fot. 16 Boisko do kosza w „sportowej okolicy” – nawierzchnia poliuretanowa

Wykorzystywane głównie przez młodzież

Dla młodzieży i studentów to miejsce wygodne – nie wymaga wcześniejszego planowania, nie wiąże się z żadnymi kosztami, a jest atrakcyjną formą spędzenia czasu wolnego.

- Miejsca wykorzystywane spontanicznie: „*jak zbierze się grupa bez planowania.*”
- W zastępstwie lepszych obiektów: „*gdy mamy akurat ochotę zagrać, a nie dostępny jest Orlik.*”

Starsi (pracujący) korzystają z tego typu obiektów rzadziej, chociaż także się to zdarza. Ich rytm dnia i tygodnia ma zazwyczaj ustalone ramy, dlatego łatwiej im spotykać się na boiskach z rezerwacją (przyskolne i Orliki).

Podsumowanie i wskazówki

Użytkownicy mówiąc o wykorzystywaniu różnych obiektów sygnalizują nie tyle potrzebę rozwijania tego typu infrastruktury (boiska wolnostojące), ile mówią o kluczowym znaczeniu swobody, która wiąże się z takimi obiektami.

- Chodzi o przestrzeń, brak ograniczeń, możliwości podjęcia aktywności fizycznej bez specjalnego planowania.
- Warto zatem zwracać uwagę na planowanie przestrzeni tak, aby potencjalni użytkownicy nie czuli się skępowani korzystając z niej.

Obiekty wolnostojące mogą stanowić dobry impuls dla osób, które mają ochotę zacząć trenować, a nie czują się na siłach grać z zaawansowanymi osobami. Początkujący niekiedy mogą wstydzić się pójść na Orlika i grać w gronie regularnie ćwiczących: „*gdzieś dzieciaki muszą zacząć, zanim pójdą z nami grać.*”

W miarę możliwości warto w takich miejscach inwestować w nawierzchnię i ogrodzenie.

5.6 Skateparki

To miejsca raczej rzadko dostępne, co potwierdza 11% Polaków. Ich lokalizację blisko domu dostrzega co piąty użytkownik. Znajdują się one głównie poza centrami dużych miast. Cieszą się opinią dobrze przygotowanych: „*jest to porządnie zrobione, przeszkody są różnej trudności.*”

W skateparkach często można spotkać młodzież jeżdżącą na rolkach, deskorolkach, ale też na rowerach typu bmx. Niektóre przeszkody mogą być z powodzeniem wykorzystywane wspólnie. Co istotne, obecność innych trenujących nie jest mankamentem. Ludzie w skateparku często się znają i tworzą wspólnotę. Ten fakt stanowi niekiedy barierę dla nowicjuszy.

Pojawiają się niekiedy sugestie, że wokół tego typu miejsc mogłyby też znajdować się przestrzenie dla rolkarzy, którzy chcieliby pokonywać większe odległości: „nie chcę robić tricków, tylko nabijać kilometry”.

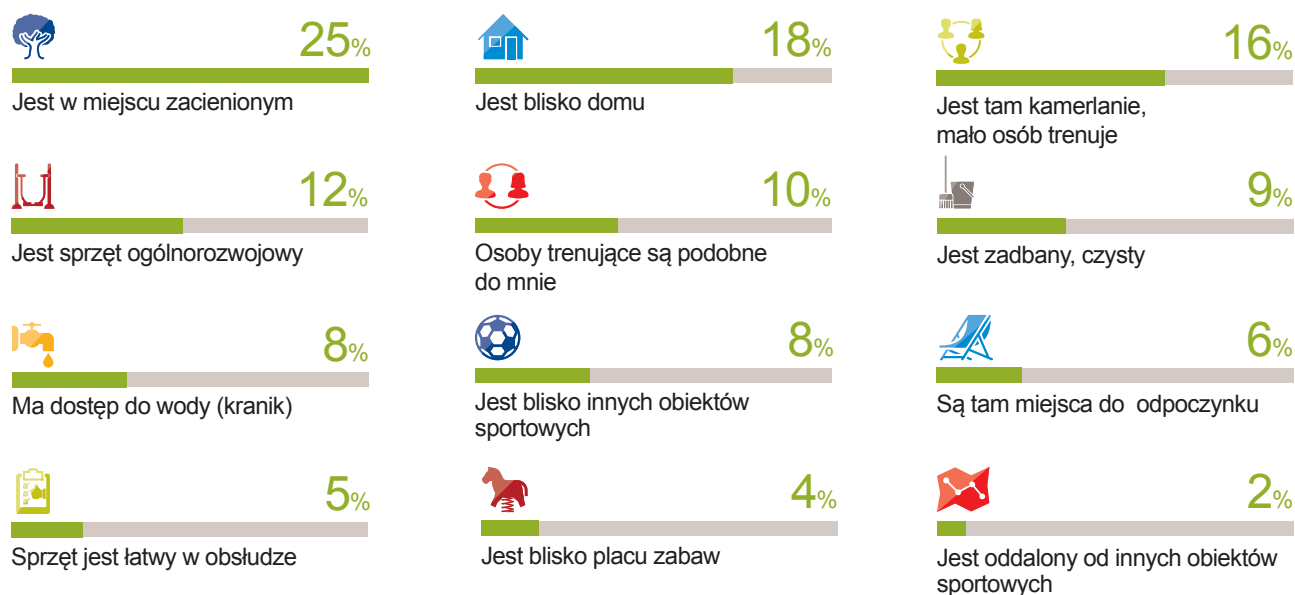
Jeżeli chodzi o wykonanie skateparków, to raczej nie ma dużych zastrzeżeń. Zdarzają się uwagi, że wokół tego typu miejsc można byłoby tworzyć przestrzeń rekreacyjną: „daszki, ławeczki, na których nawet niezwiązane z tym sportem osoby mogłyby przysiąść i popatrzeć, a po jeźdźeniu też można byłoby sobie chwilę odpocząć.”

Fot. 17 Skatepark położony w oddaleniu od drogi, nad jeziorem, bardzo przyciąga młodych ludzi.

Infografika 20. Zalety skateparków

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n= 20, żadne z powyższych – 22% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Zastrzeżenia dotyczą bardziej położenia tych obiektów – zdarza się, że są zlokalizowane przy ruchliwych drogach, brakuje osłony od wiatru czy miejsca do odpoczynku. Tymczasem także w przypadku tego typu obiektów preferuje się raczej przyjemne, ustronne miejsce, oddalone od zgiełku.

Infografika 21. Wady skateparków

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n= 20, żadne z powyższych – 80% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

5.7 Tory downhill / dual / bmx / pump track

Tory rowerowe różnego typu znajdują się w najbliższej okolicy zamieszkania co dziesiątego Polaka (9%). Podczas spacerów zdarzyło nam się trafić na pump track (poziomy tor do jazdy na rowerze). W związku z tym obiektem nasuwają się pewne przemyślenia:

- **Pump track jest atrakcyjnym uzupełnieniem oferty typu skatepark**, czy np. toru zjazdowego (downhill): „fajne urozmaicenie, im więcej ciekawostek, tym lepiej.”
- **Samodzielny pump track ma mały potencjał.** Tor, który jest położony w oderwaniu od innej infrastruktury skierowanej do rowerzystów (nawet, jeżeli w pobliżu znajdują się inne obiekty sportowe) nie jest specjalnie wykorzystywany: „bo to zabawa dla bardzo wąskiej grupy ludzi.”

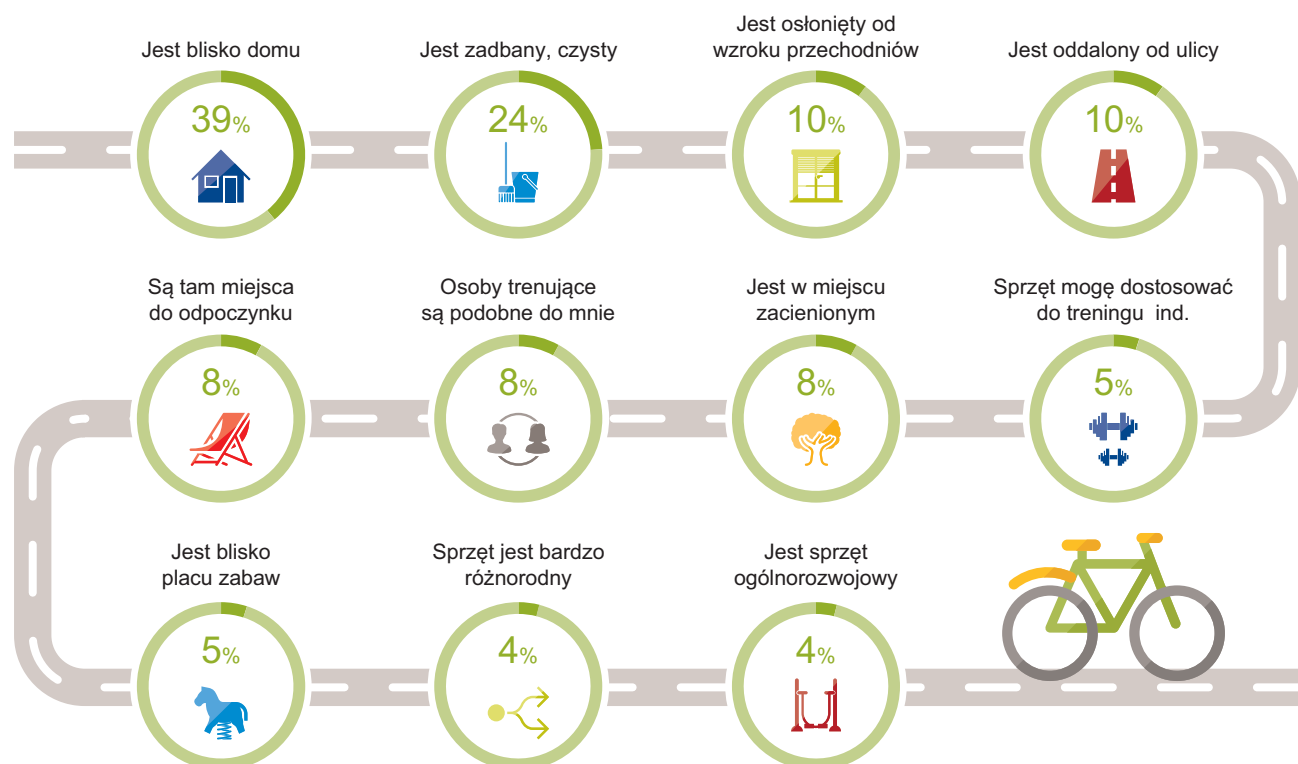
Fot. 18 Pump track oderwany od innych obiektów związanych z bmx jest słabo wykorzystywany, chociaż sama idea wzbudza bardzo duże zainteresowanie.

- **W mniejszym mieście bardziej atrakcyjny wydaje się skatepark**, niż samodzielnie stojący pump track: „jednak więcej ludzi ma do czynienia z rolkami. Poza tym na bmxie też można po skateparku jeździć, a pump track jest tylko dla rowerów.”

Bliskie położenie różnego typu torów rowerowych ceni częściej niż co trzeci ich użytkownik. Ważnymi ich zaletami są: czystość, a także atuty położenia czyli oddalenie od ulicy, zacienienie, intymność, dostępność miejsc do odpoczynku.

Infografika 22. Zalety torów rowerowych

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=47, żadne z powyższych – 9% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

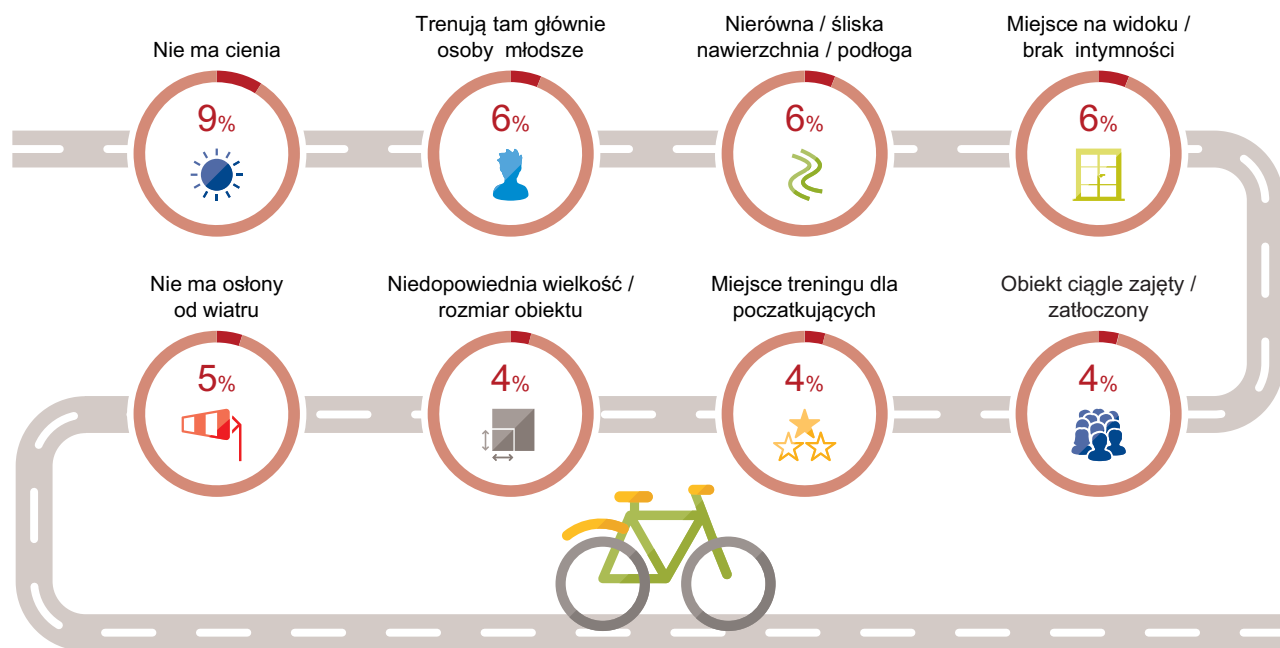
Brak spełnienia kluczowych potrzeb jest ograniczeniem korzystania: brak cienia, intymności, nierówności nawierzchni.

We wszystkich lokalizacjach objętych badaniem (nawet w Dobrym Mieście) można odnaleźć obiekty stworzone samodzielnie przez miłośników ekstremalnej jazdy na rowerze. Miejsca te są w związku z tym względnie dostępne: „wiadomo, gdzie pojechać.”

Tego typu obiekty stają się miejscami spotkań dla młodzieży. Co ciekawe, młodzi ludzie często starają się dbać o kreowaną przestrzeń, a obiekty niejednokrotnie stają się atrakcją także dla osób nie zaangażowanych w uprawianie danego sportu.

Infografika 23. Wady torów rowerowych

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=47, żadne z powyższych – 64% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Zdarza się jednak, że miejsca tego typu nie są chętnie widziane przez lokalne władze. Pojawiają się wówczas negatywne emocje:

- Poczucie osamotnienia, braku wsparcia w budowaniu pewnej atrakcji: „nie wiem dlaczego nas stąd przeganiają. W sumie to fajne miejsce, w którym ludzie mogą sobie posiedzieć, popatrzeć jak młodzież trenuje. Bo co, lepiej żeby młodzi siedzieli pod sklepem?”
- Bunt przeciw instytucji: „urzędasy zawsze przeszkadzają, ale my się nie poddamy.”

W miarę możliwości warto rozważyć wsparcie oddolnych inicjatyw tego typu. Oczekiwania młodzieży nie są szczególnie wysokie: „chodzi głównie o to, żeby nikt nas nie wyganiał.”

Wprowadzenie udogodnień o charakterze rekreacyjnym (ławeczki, daszki, pojemniki na śmieci) mogłoby sprawić, że dane miejsce będzie bardziej popularne i potencjalnie inspirujące dla kolejnych osób.

Fot. 19 Przykładowa „miejscówka” do uprawiania downhillu, Dirt Park Kazoora

5.8 Inne obiekty plenerowe

Dodatkowo w ramach badania ilościowego oceniano następujące obiekty: baseny otwarte, obiekty lekkoatletyczne, korty tenisowe, przyszkolne urządzenia lekkoatletyczne (LA), stoły pingpongowe.

W przypadku obiektów plenerowych ich użytkownicy najbardziej docenili ich lokalizację (blisko domu). Ponad połowa z nich dostrzegła dobrą dostępność stołu pingpongowego oraz obiektu lekkoatletycznego, a co trzecia – basenu otwartego i co czwarta przyszkolnych urządzeń lekkoatletycznych (co ważne szczególnie dla osób aktywnych). Poza tym czystość obiektów była kluczowa dla co trzeciej osoby korzystającej z basenu otwartego i co piątej, która aktywnie spędzała czas na obiekcie lekkoatletycznym.

W przypadku basenu otwartego pozytywnie ocenione zostało jego oddalenie od ulicy oraz wkomponowanie w krajobraz, zieleni (17% i 14%). Obiekt lekkoatletyczny podobał się ze względu na bliskość innych obiektów sportowych, możliwość dostosowania sprzętu do treningu indywidualnego, jego różnorodność i zacienione miejsce. Przyszkolne urządzenia lekkoatletyczne cieszyły się dobrą opinią ze względu na bliskość placu zabaw i kameralną atmosferę, która tam panuje. Te dwie zalety podobały się także korzystającym z kortów tenisowych, a ponadto zwróciły one uwagę na możliwość bezpiecznego zostawienia roweru (co ze względu na odległość od domu jest szczególnie ważne) oraz położenie w zacienionym miejscu.

Tabela 3. Zalety pozostałych plenerowych obiektów infrastruktury sportowej

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

	 Basen otwarty	 Obiekt lekkoatletyczny	 Przyszkolne urządzenia LA	 Korty tenisowe	 Stół pingpongowy
Podstawa (liczba)	74	33	50	46	71
Jest zadbane, czyste	36%	21%	13%	12%	16%
Jest blisko domu	30%	53%	24%	13%	62%
Jest oddalony od ulicy	17%	10%	13%	13%	8%
Jest blisko zieleni, wkomponowanie w zieleni	14%	4%	5%	7%	0%
Osoby trenujące są podobne do mnie	8%	6%	8%	7%	4%
Jest blisko innych obiektów sportowych	7%	16%	10%	19%	7%
Jest blisko placu zabaw	7%	1%	12%	8%	6%
Jest osłonięty od wzroku przechodniów	6%	0%	0%	1%	4%
Ma dostęp do wody (kranik)	5%	5%	9%	1%	2%
Jest opis sposobu korzystania z obiektu	4%	0%	0%	1%	0%

	 Basen otwarty	 Obiekt lekkoatletyczny	 Przyszkolne urządzenia LA	 Korty tenisowe	 Stół pingpongowy
Jest oddalony od innych obiektów sportowych _____	3%	5%	2%	7%	6%
Jest sprzęt ogólnorozwojowy _____	3%	0%	1%	1%	1%
Jest tam kamerlanie, mało osób trenuje równocześnie _____	3%	4%	13%	15%	2%
Jest w miejscu zacienionym _____	3%	11%	0%	11%	1%
Sprzęt mogę dostosować do treningu ind. _____	2%	14%	0%	0%	0%
Sprzęt jest łatwy w obsłudze _____	2%	0%	7%	4%	3%
Jest możliwe bezpieczne zostawienie roweru _____	1%	3%	9%	12%	5%
Sprzęt jest bardzo różnorodny _____	1%	11%	0%	0%	2%
Są tam miejsca do odpoczynku _____	0%	5%	1%	2%	9%
Żadne z powyższych _____	25%	13%	26%	33%	20%

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej | * Pytanie wieloodpowiedziowe (max. 3 odpowiedzi)

Negatywne cechy poszczególnych obiektów plenerowych były wskazywane nieco rzadziej. Użytkownikom basenu otwartego nie podobało się, iż na jego terenie nie ma cienia (17%). Osoby korzystające z obiektu lekkoatletycznego narzekały na brak zamkniętych szafek w szatni (17%) oraz brak przysznica (18%). Natomiast przyszkolne urządzenia lekkoatletyczne wydają się co dziesiątemu użytkownikowi zbyt łatwe, mało wymagające. Korzystającym z kortów tenisowych przeszkadzało, że linie wyznaczające pole gry są niewyraźne (10%). Gracze w pingponga podkreślali, że sprzęt jest słabej jakości oraz stoły są usytuowane zbyt blisko ulicy (po 10%). Z rozmów z potencjalnymi użytkownikami wiemy ponadto, że istotną barierą jest lokowanie stołów pingpongowych na otwartej przestrzeni: „wiatr zawieje i lekka piłeczka leci losowo.”

Tabela 4. Wady pozostałych plenerowych obiektów infrastruktury sportowej

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:?

	 Basen otwarty	 Obiekt lekko-atletyczny	 Przyszkolne urządzenia LA	 Korty tenisowe	 Stół ping-pongowy
Podstawa (liczba)	74	33	50	46	71
Nie ma cienia	17%	12%	-	4%	3%
Brak sprzętu / atrakcji	6%	8%	7%	4%	4%
Sprzęt słabej jakości	6%	12%	4%	0%	10%
Obiekt ciągle zajęty / zatłoczony	6%	5%	-	4%	2%
Niedopowiednia wielkość / rozmiar obiektu	6%	-	-	-	1%
Brak instrukcji jak ćwiczyć / brak instruktorów	5%	-	-	-	-
Brak zamykanych szafek w szatni	4%	17%	-	-	-
Miejsce treningu głównie dla mężczyzn	4%	0%	1%	3%	-
Otoczenie betonowe / brak zieleni	4%	-	3%	7%	-
Brudna / śmierdząca szatnia	2%	5%	-	1%	-
Brudno / śmieci	2%	-	-	-	-
Nie ma osłony od wiatru	2%	-	-	7%	6%
Jest zbyt blisko ulicy	1%	-	4%	3%	10%
Nie ma miejsca do odpoczynku	1%	-	6%	7%	3%
Brak ogrodzenia / siatki utrudnia grę	1%	-	1%	8%	-
Daleko od domu	1%	-	3%	-	3%
Miejsce treningu dla początkujących	1%	-	-	3%	-
Nierówna / śliska nawierzchnia / podłoga	1%	8%	-	3%	5%
Miejsce na widoku / brak intymności	-	2%	5%	-	6%
Brak prysznicza	-	18%	3%	2%	-
Ciemno (nie widać piłki)	-	0%	-	-	-
Duszno, brak klimatyzacji	-	6%	-	-	5%

	 Basen otwarty	 Obiekt lekko-atletyczny	 Przyszkolne urządzenia LA	 Korty tenisowe	 Stół ping-pongowy
Godziny otwarcia niekorzystne _____	-	-	-	-	5%
Miejsce treningu dla zaawansowanych _____	-	6%	4%	4%	-
Miejsce treningu głównie dla kobiet _____	-	-	2%	2%	1%
Niewyraźne linie na podłodze / ścianach _____	-	1%	2%	10%	3%
Trenują tam głównie osoby starsze _____	-	3%	-	-	4%
Trenują tam głównie osoby młodsze _____	-	7%	-	-	2%
Zbyt łatwe przeszkody / ścieżki / mało wymagający sprzęt _____	-	-	10%	-	-
Żadne z powyższych _____	61%	47%	67%	58%	51%

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej | * Pytanie wieloodpowiedziowe (max. 3 odpowiedzi)

5.9 Plenerowe obiekty sportowo-rekreacyjne – podsumowanie

Można wskazać kilka istotnych aspektów planowania i lokalizacji plenerowych obiektów:

Dobra dostępność – albo bliska odległość od miejsca zamieszkania, ewentualnie wygodna możliwość dojazdu na rowerze. Ma przede wszystkim znacznie w kontekście okresu letniego. Istotność tego parametru jest zależna od charakteru obiektu:

- **Kluczowe dla miejsc do ćwiczeń indywidualnych** – obiekt powinien być w odległości kilku do kilkunastu minut od domu (piechotą bądź rowerem), lub na trasie do jakiegoś charakterystycznego punktu. Słaba pogoda znacząco zmniejsza gotowość do korzystania z danego obiektu, a im większa odległość, tym motywacja mniejsza.
- **Mniej znaczące dla miejsc do ćwiczeń grupowych** – użytkownicy mają skłonność do kompromisów. Mają świadomość, że obiekt nie zawsze będzie blisko nich, ale myśli się perspektywą całej grupy: „nie muszę mieć boiska pod domem, bo zawsze ktoś będzie poszkodowany. Mogę podejść a nawet podjechać kawalek.” Mniejsze znaczenie czynnika pogodowego, o ile jest się umówionym z grupą.

Woda – szczególnie w upalne lato zwraca się uwagę na problem jakim jest brak wody przy obiektach sportowych. Pojawiają się sugestie aby przy obiekcie znajdowały się kraniki z wodą, którą można byłoby się nieco schłodzić (nie musi być pitna).

Bliskość innych obiektów sportowych – okolice, w których znajduje się kilka obiektów sportowych nabierają „sportowego klimatu”. To miejsca kojarzone z aktywnością, gdzie nikogo nie dziwi osoba trenująca. W efekcie rozładowuje się napięcie (które mają szczególnie starsi użytkownicy) wynikające z obaw przed oceną innych.

Bliskość atrakcji, niekoniecznie stricte sportowych – podczas „spacerów” etnograficznych napotkano miejsca budzące ogólne zainteresowanie i chętnie odwiedzane. Ich cechą wspólną było połączenie różnego rodzaju atrakcji w ramach jednej przestrzeni. Zgodnie z deklaracjami respondentów (i naszymi obserwacjami) obiekty sportowe w takich okolicach były chętnie wykorzystywane. Istnieje kilka źródeł sukcesu takich miejsc:

- **Cel wycieczek** – miejsca są na tyle charakterystyczne i znane, że stają się atrakcją samą w sobie: *„nie zastanawiam się, gdzie dziś pojedę na rower, tylko po prostu jadę na Ukiel.”*
- **Postępująca znajomość oferty** – Pojawianie się w danej okolicy powoduje, że zauważa się kolejne obiekty / atrakcje. Zdarza się też, że dane miejsce jest odwiedzane za pierwszym razem nie ze względu na obiekt sportowy. *„Jak poszedłem na jakieś przedstawienie z dzieckiem, to zobaczyłem, że jest ścianka. Potem poszliśmy na ściankę, to zobaczyłem, że jest siłownia plenerowa, to już potem wiedziałem gdzie sobie zrobić przerwę jadąc na rowerze.”*
- **Inspiracja** – bycie w otoczeniu osób podejmujących różne aktywności może się okazać inspirujące: *„jeździłem w tej okolicy na rowerze i zobaczyłem, że chłopaki mają pump tracka. Parę razy popatrzyłem i mnie zaciekało.”*

6 OBIEKTY KUBATUROWE

W tej części omówiono obiekty, z których korzysta się wewnątrz budynku. W ramach badania jakościowego skoncentrowano się jednocześnie na infrastrukturze, której użytkowanie jest całkowicie bezpłatne lub istniejąca opłata jest niewysoka (pozwala właścicielowi na pokrycie kosztów korzystania z udostępnionej przestrzeni). W części jakościowej omówiono dwa typy obiektów w tej kategorii: sale szkolne / przyszkolne, a także baseny OSiR.

Dodatkowo w ramach badania ilościowego respondenci oceniali następujące obiekty komercyjne: hale sportowe, kręgielnie, sale fitness, lodowiska, siłownie, ścianki wspinaczkowe oraz korty do squasha / ricocheta. Doświadczenia użytkowników z wymienionymi obiektami w jakościowej fazie były ograniczone, dlatego analiza tej infrastruktury uwzględnia wyłącznie wyniki badania omnibusowego.

6.1 Niekomercyjne obiekty kubaturowe

6.1.1 Sale szkolne / przyszkolne

Dostępność ograniczona

Mimo iż 40% Polaków deklaruje, iż w okolicy ich zamieszkania znajduje się przyszkolna sala / hala sportowa, to ich dostępność jest znacznie ograniczona. Wśród badanych panuje przekonanie, że dostanie się na salę jest dość trudne.

Sale chętnie wykorzystywane przez młodzież i studentów. Dla nich to atrakcyjna i tania forma podejmowania aktywności. Najczęściej wybierane są sale przy szkołach, do których się uczęszcza / uczęszczało (w przypadku studentów). Młodzież / studenci są związani z danym miejscem, mają kontakty z nauczycielami, wiedzą jak funkcjonuje system zapisów. To istotnie redukuje bariery związane z pokonywaniem procedur, które potrafią odstraszać „niewtajemniczonych”.

Ustabilizowani dość chętnie korzystają. Koszt nie jest dla nich ograniczeniem przy podejmowaniu aktywności sportowych, więc w tym wypadku jego brak lub redukcja nie jest kluczowym benefitem. Sale odwiedzają regularnie raczej ci, którzy sport traktują bardziej poważnie grając w piłkę / kosza. To forma aktywności, która motywuje do regularności: *„tworzy się grupa ze starych i nowych znajomych. Potem jest to w miarę stały skład i wiadomo kiedy się zbieramy. Głupio nie przyjść.”*

Pewnym wyzwaniem bywa „oswojenie” takiej możliwości. Dla niektórych osób (głównie niekorzystających) barierą jest rozpoczęcie użytkowania obiektu: *„nie za bardzo wiem, jak tam się można dostać. Zapytałem kiedyś to było tam zajęte. To chyba bardziej dla młodzieży, która się tam uczy a z zewnątrz to ciężko przyjść.”*

Starsi raczej nie czują się adresatami tej oferty: *„tam cały czas są młodzi, ciężko się tam dostać. Co ja tam będę robił sam?”*

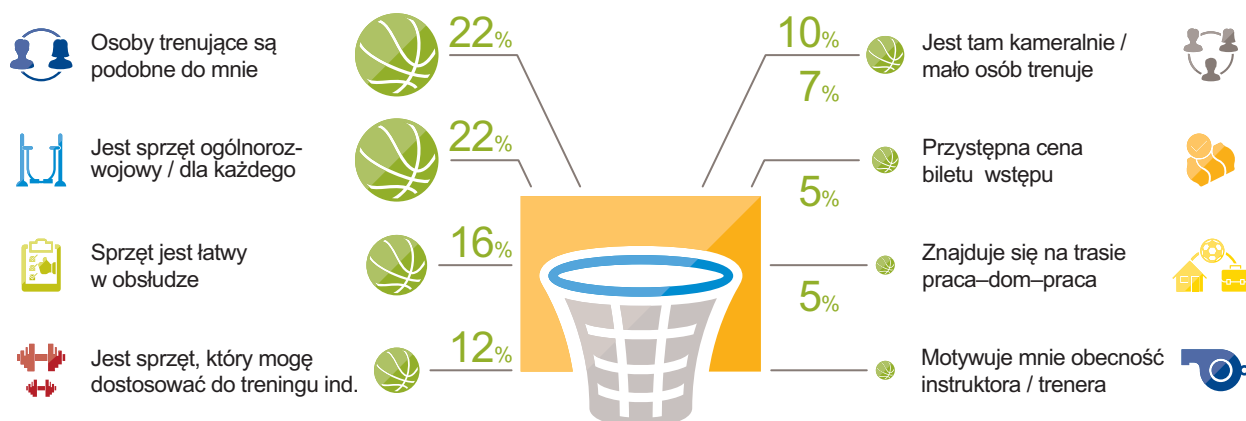
To raczej opcja dla regularnie i od dawna trenujących, którzy mają kondycję, umiejętności i kontakty, dzięki którym potrafią się dostać na trening: „grywam z młodzikami. Jest taka stała grupa i trochę można się dowartościować, bo jakoś dają z nimi radę.”

Jakość raczej pozytywna

W fazie eksploracji nie zanotowano negatywnej oceny jakości sal. Co piąty użytkownik zwraca uwagę zarówno na dostępność sprzętu ogólnorozwojowego, jak i na podobieństwo osób, które tam trenują. Wydaje się, że użytkownicy nie mają wygórowanych oczekiwań: „normalna sala. Największe wyzwanie się dostać, a jak już się jest na miejscu, to gra się dobrze.”

Infografika 24. Zalety przyszłolnej sali sportowej

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=120, żadne z powyższych – 20% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Infografika 25. Wady przyszłolnej sali sportowej

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=120, żadne z powyższych – 56% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Opinie wyrażone w badaniu ilościowym potwierdzają, że utrudniony jest dostęp do obiektu dla osób, które nie są związane ze szkołą). Wskazują, że trenują tam osoby młode oraz na to, iż obiekt otwarty jest w niekorzystnych godzinach. Ograniczeniem korzystania z sal jest ponadto sama jakość sprzętu oraz brak atrakcyjnego sprzętu. Użytkownicy wskazują ponadto na słabą wentylację.

Wykorzystanie sezonowe

Najchętniej wykorzystywane zimą / jesienią (zgodnie z deklaracjami). Sale dają komfort podczas treningu: *„jest ciepło, sucho, można się spokojnie przebrać i wykąpać. Nie przeziębii się człowiek.”*

Umożliwiają grę wieczorem: *„jest oświetlenie, więc można grać późno.”*

W sezonie wiosenno-letnim użytkownicy starają się jednak korzystać z obiektów zewnętrznych: *„po co siedzieć w zamknięciu, skoro zdrowiej być na świeżym powietrzu.”*

6.1.2 Pływalnie kryte

Dostępność pływalni krytych

Co trzeci Polak wskazuje, iż w najbliższej okolicy jego zamieszkania znajduje się pływalnia kryta (29%). Ich użytkownicy mają wrażenie geograficznej bliskości oferty: *„jest, łatwo się dostać.”* Co dziesiąty z nich twierdzi, że znajdują się na trasie praca–dom–praca.

Jakość pływalni krytych

Użytkownicy pływalni krytych zwracają uwagę na wysokość ceny biletu wstępu – co trzeci z nich uważa, że jest przystępna, choć co dziesiąty jest przeciwnego zdania. Wysokość ceny wpływa na jakość oferty pływalni. Zdarza się, że te najtańsze (szczególnie starsze pływalnie OSiR) odstają nieco od oferty nowoczesnych parków wodnych. Z reguły uwagi dotyczą higieny: *„w Olsztynie mamy <Grzybek>. Wszyscy wiedzą, który to basen i dlaczego tak się nazywa. Ale jest tani.”* Ponadto użytkownicy zwracają uwagę na brak dodatkowych atrakcji: *„to jest taki zwykły basen, do pływania tam i z powrotem i koniec. Nie ma tu jakichś specjalnych fajerwerków.”* Nowo wybudowane obiekty nawet w mniejszym mieście spełniają oczekiwania odbiorców: *„W Dobrym Mieście powstał taki basen z prawdziwego zdarzenia. Mamy tutaj saunę, jacuzzi, zjeżdżalnię.”*

Z punktu widzenia użytkowników ważna jest uniwersalność oferty – „dla każdego”. Raczej nie ma barier, które zauważa się na innych obiektach, związanych z dyskomfortem ćwiczenia w otoczeniu osób „różnych ode mnie”.

Infografika 26. Zalety pływalni krytych

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=237, żadne z powyższych – 12% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Co dziesiąta osoba wskazuje, iż obiekty są zatłoczone, co może wiązać się z popularnością pływalni (około połowa Polaków posiadających w okolicy pływalnię aktywnie z niej korzysta – 49%). Problemem jest dość duża liczba osób: „zawsze na tych basenach jest tłok. Często są zarezerwowane tory dla szkół albo szkólek.”

Infografika 27. Wady pływalni krytych

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=237, żadne z powyższych – 66% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Wykorzystanie

Pływalnie są chętnie wykorzystywane przez użytkowników ze wszystkich grup wiekowych. To rodzaj wysiłku, który można dopasowywać do swoich potrzeb i możliwości.

Dodatkowe atrakcje (sauna, jacuzzi) sprawiają, że basen jest nie tylko miejscem aktywności ale też rekreacji, czy nawet spotkań (wyjście towarzyskie).

Ograniczeniem dla użytkowników zaangażowanych w trening pływacki bywa tłok. Z jednej strony duże obłożenie jest niekiedy barierą do zaplanowania regularnego grafiku, z drugiej strony: „trudno jest porządnie popływać, jak trzeba cały czas kogoś omijać.”

Rozwiązaniem pozwalającym zapewnić regularność jest zapisanie się na zajęcia.

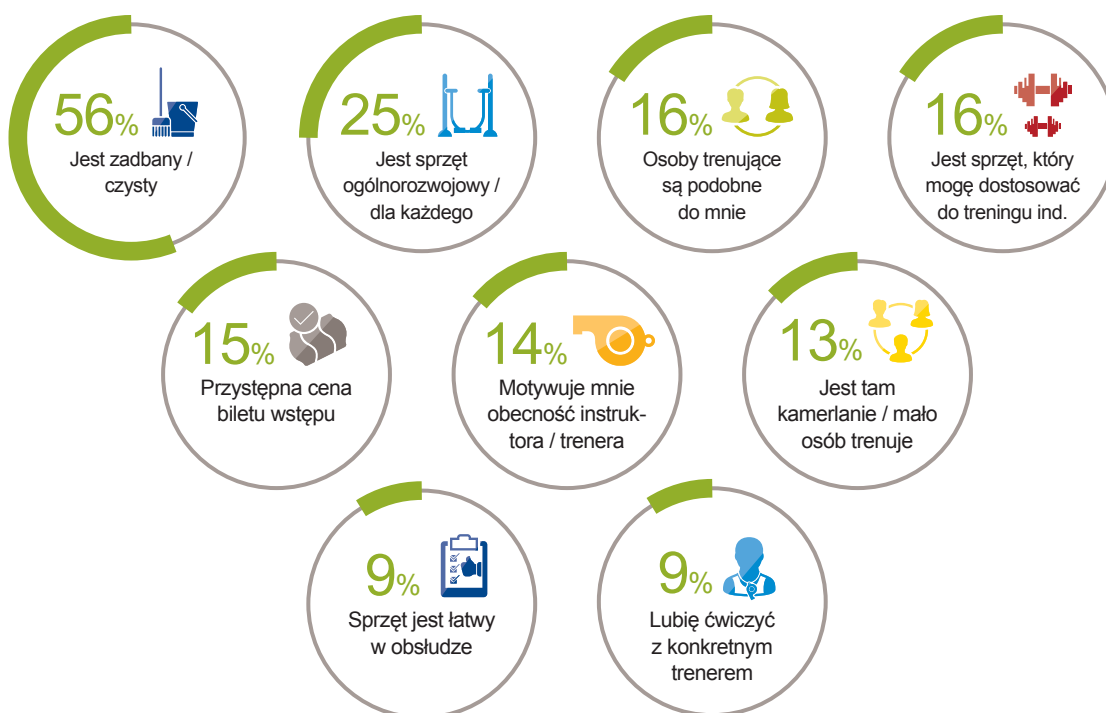
- Opcja preferowana raczej przez najstarszych użytkowników, którzy z reguły mogą pozwolić sobie na elastyczność czasową: „są zajęcia do wyboru np o 9. Wtedy raczej nie ma tłoku, a ja nie mam problemu żeby na tą godzinę pójść.”
- Młodszy (a szczególnie ustabilizowani) często nie są w stanie zadeklarować się na sztywno określone ramy czasowe zajęć: „na fitnessie mam zajęcia o 18 i 20 codziennie. Mogę dopasować to, jak mi coś wyskoczy. A na basenie jest jedna konkretna godzina.”
- Zapisanie się na zajęcia bywa wyzwaniem (zauważają to nawet starsi): „jak są zapisy, to bywa, że jest kolejka jak za starych czasów. Można się nie dostać na zajęcia.”

6.1.3 Hale sportowe

Dostępność hali sportowej w najbliższej okolicy potwierdził co trzeci Polak w wieku 15–65 lat. Jednak tylko co piąty z nich korzystał z niej choćby sporadycznie w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Do ich kluczowych zalet poza czystością oraz dostępnością sprzętu ogólnorozwojowego uwagę osób aktywnych fizycznie przyciąga przede wszystkim podobieństwo do innych osób, które trenują na tym obiekcie. W przypadku hal sportowych panuje podobna zasada organizacji treningu, jak na boiskach przyszkolnych. Grupa osób umawia się na grę i z czasem zaczyna tworzyć pewną społeczność, która nawzajem motywuje się do aktywności i w ramach której czuje się komfortowo.

Infografika 28. Zalety hal sportowych krytych

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=97, żadne z powyższych – 12% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

Infografika 29. Wady hal sportowych krytych

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:?

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej, n=97, żadne z powyższych – 53% | * Pytanie wieloodpowiedziowe

W przypadku hali sportowej ich uwagę zwróciła przede wszystkim odległość od domu (zbyt daleko) oraz brak klimatyzacji (odpowiednio 10% i 11% wskazań). Natomiast na wielkość obiektu (jego nieodpowiedni rozmiar) zwracały uwagę częściej osoby aktywne.

6.2 Komercyjne obiekty infrastruktury sportowej

Do tej grupy zaliczono obiekty na podstawie definicji zaprezentowanej w rozdziale 1.3. Definicje obiektów sportowo-rekreacyjnych (str. 10). Kręgielnie, sale fitness, lodowiska, siłownie, ścianki wspinaczkowe oraz korty do squasha / ricocheta zostały ocenione wyłącznie na wymiarach ilościowych (w oparciu o wyniki badania omnibusowego).

Najbardziej popularnymi obiektami infrastruktury sportowej o charakterze komercyjnym są siłownie, sale fitness. Korzysta z nich przynajmniej sporadycznie odpowiednio 30%, 19% i 20% osób, w okolicy których znajdują się te obiekty. Nieco mniej Polaków korzysta z kręgielni oraz lodowiska. Natomiast ścianka wspinaczkowa czy korty do squasha oraz ricocheta są odwiedzane najrzadziej.

Osoby korzystające z obiektów komercyjnych wskazywały częściej ich zalety. Główną z nich okazała się czystość obiektu, na którą wskazywali użytkownicy wszystkich obiektów. Korzystający z siłowni podkreślali ponadto, iż znajduje się tam sprzęt ogólnorozwojowy (uniwersalny, dla każdego) – co druga osoba (40%), oraz urządzenia specjalistyczne, które można wykorzystać do treningu indywidualnego (38%). Zaletą okazało się ponadto, iż osoby trenujące są do siebie podobne, a także fakt, iż znajduje się tam trener, z którym ćwiczenia sprawiają przyjemność. Na możliwość dostosowania sprzętu do treningu indywidualnego oraz obecność trenera, z którym lepiej się ćwiczy zwracały uwagę częściej osoby aktywne.

Odwiedzający kręgielnie docenili możliwość korzystania ze sprzętu przez każdego – co trzecia osoba, a równocześnie jego łatwość w obsłudze (co piąta osoba). Przystępna cena biletu, a przy tym dość kameralna

atmosfera wpływają na ogólne zadowolenie z obiektu. Choć osoby niekorzystające z kręgielni mimo, iż znajduje się ona w ich okolicy, jako barierę podają cenę biletu wstępu.

W przypadku osób trenujących na salach fitness duże znaczenie ma motywacja ze strony trenera oraz podobieństwo do innych osób, które tam trenują. Na obie zalety wskazywała odpowiednio co piąta osoba. Na czystość obiektu zwracały częściej uwagę osoby nieaktywne fizycznie. Aktywni są bardziej zdeterminowani do treningu. Natomiast nieaktywni wymagają nieco wyższego standardu infrastruktury, aby podjąć aktywność.

Osoby, które korzystały z lodowiska wskazywały na przystępną cenę biletów, a aktywne fizycznie częściej od pozostałych zwracały uwagę na czystość obiektu.

Korzystający ze ścianki wspinaczkowej docenili dostępność sprzętu ogólnorozwojowego oraz takiego, który można dostosować do treningu indywidualnego, a także kameralną atmosferę na obiekcie. Natomiast użytkownicy byli zadowoleni z niewielkiej liczby osób trenujących równocześnie⁷.

Tabela 5. Zalety pozostałych kubaturowych obiektów infrastruktury sportowej

Pytanie: A co szczególnie się Panu/i podoba podczas korzystania z*?:

	 Kręgielnia	 Lodowisko	 Sala fitness	 Siłownia	 Ścianka wspinaczkowa	 Korty do squasha / ricocheta
Podstawa (liczba)	65	52	86	193	13	14
Jest sprzęt ogólnorozwojowy / dla każdego	30%	10%	17%	40%	26%	-
Jest sprzęt, który mogę dostosować do treningu ind.	9%	12%	11%	38%	25%	7%
Jest tam kameralnie / mało osób trenuje równocześnie	28%	9%	18%	11%	25%	14%
Jest zadbany / czysty	36%	39%	46%	42%	43%	48%
Lubię ćwiczyć z konkretnym instruktorem / trenerem	5%	5%	8%	13%	2%	-
Motywuje mnie obecność instruktora / trenera	6%	3%	18%	15%	2%	-
Nie ma tam osób płci przeciwnej	2%	4%	3%	2%	7%	-
Osoby trenujące są podobne do mnie	13%	3%	18%	18%	10%	5%
Przystępna cena biletu wstępu	34%	34%	22%	13%	-	-
Sprzęt jest łatwy w obsłudze	21%	10%	12%	13%	-	-
Znajduje się na trasie praca-dom-praca	3%	3%	7%	5%	-	-
Żadne z powyższych	10%	15%	10%	9%	19%	6%

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej | * Pytanie wieloodpowiedziowe (max. 3 odpowiedzi)

⁷ W przypadku ścianki wspinaczkowej oraz kortów do squasha / ricocheta uwaga na niskie podstawy.

Opinia respondentów na temat negatywnych cech poszczególnych (komercyjnych, nieplenerowych) obiektów infrastruktury sportowej była spójna. Siłownia negatywne opinie zbierała wśród osób aktywnych, które częściej dostrzegały, że znajdujący się tam sprzęt jest słabej jakości, cena biletu jest zbyt wysoka oraz obserwują one brak odpowiedniej klimatyzacji. W przypadku kręgielni negatywnie oceniona została wysoka cena biletu (33%) oraz zbyt mało wymagający sprzęt (9%). Korzystającym z sali fitness nie podobała się zbyt wysoka cena biletu oraz sprzęt słabej jakości. Negatywne opinie odnoszące się do jakości sprzętu oraz zatłoczenia w obiekcie zebrały lodowiska (po 8% wskazań). Natomiast w przypadku ścianki wspinaczkowej użytkownicy podkreślali, iż są zbyt wysokie ceny biletów, niedopowiednia nawierzchnia, sprzęt jest słabej jakości oraz brak jest zamykanych szafek. Korzystający z kortów do squasha / ricocheta wskazali na nieodpowiedni rozmiar obiektu oraz początkujący poziom trenujących⁸.

Tabela 6. Wady pozostałych kubaturowych obiektów infrastruktury sportowej

Pytanie: A co się Panu/i nie podoba podczas korzystania z*?:?

	 Kręgielnia	 Lodowisko	 Sala fitness	 Siłownia	 Ścianka wspinaczkowa	 Korty do squasha / ricocheta
Podstawa (liczba)	65	52	86	193	13	14
Zbyt wysoka cena biletu	33%	0%	14%	9%	46%	-
Zbyt łatwe przeszkody / ścieżki / mało wymagający sprzęt	9%	2%	6%	1%	6%	-
Brudna / śmierdząca szatnia	6%	-	2%	1%	-	2%
Trenują tam głównie osoby starsze	5%	-	-	4%	-	-
Brudno / śmieci	5%	-	-	1%	-	2%
Ciemno (nie widać piłki)	4%	4%	1%	2%	-	-
Nierówna / śliska nawierzchnia / podłoga	4%	-	3%	1%	20%	1%
Sprzęt słabej jakości	3%	8%	8%	5%	12%	-
Zbyt trudne przeszkody / ścieżki / skomplikowany sprzęt	3%	0%	1%	0%	2%	-
Daleko od domu	2%	3%	6%	1%	9%	-
Niedopowiednia wielkość / rozmiar obiektu	2%	3%	2%	2%	-	13%
Miejsce treningu głównie dla mężczyzn	2%	2%	-	1%	-	2%
Godziny otwarcia niekorzystne	1%	-	-	1%	-	-
Trenują tam głównie osoby młodsze	1%	3%	4%	4%	1%	1%

⁸ W przypadku ścianki wspinaczkowej oraz kortów do squasha / ricocheta uwaga na niskie podstawy.

	Kręgielnia	Lodowisko	Sala fitness	Siłownia	Ścianka wspinaczkowa	Korty do squasha / ricocheta
Duszno, brak klimatyzacji _____	-	1%	4%	7%	-	-
Brak zamykanych szafek w szatni _____	-	2%	3%	2%	10%	1%
Obowiązujący regulamin obiektu _____	-	1%	-	-	-	-
Brak sprzętu / atrakcji _____	-	4%	4%	2%	7%	4%
Miejsce treningu dla początkujących _____	-	-	-	-	-	10%
Obiekt ciągle zajęty / zatłoczony _____	-	8%	5%	8%	-	-
Miejsce treningu głównie dla kobiet _____	-	3%	2%	-	10%	7%
Niewyraźne linie na podłodze / ścianach _____	-	2%	1%	-	-	2%
Nie ma miejsca do odpoczynku _____	-	-	-	-	-	2%
Brak ogrodzenia / siatki utrudnia grę _____	-	-	-	-	-	5%
Brak prysznica _____	-	-	-	-	-	5%
Żadne z powyższych _____	42%	68%	61%	67%	20%	62%

Podstawa: Osoby, które wskazały, że korzystały w okolicy ze wskazanego obiektu infrastruktury sportowej | * Pytanie wieloodpowiedziowe (max. 3 odpowiedzi)

7.0 INSPIRACJE Z ZAGRANICY⁹

7.1 Zadaszona hala sportowa

Ogólne wrażenie bardzo pozytywne

Sama idea budzi duże zainteresowanie. To nowoczesne, niespotykane wcześniej rozwiązanie, które przykuwa uwagę. Obiekt jest przede wszystkim doceniany ze względu na:

- Możliwość korzystania **bez względu na porę dnia czy roku** (zadaszenie i oświetlenie).
- Interesujące jest **zastosowanie szafek**, umożliwiających zostawienie rzeczy przed grą i chroniących je przed ewentualną kradzieżą.
- Ważna jest łatwa **dostępność** hali: „*mogę tu po prostu przyjść i pograć. Nie muszę się zapisywać, nie muszę nic płacić.*”

Zwraca się niekiedy uwagę na brak ogrodzenia, które zatrzymywałoby piłkę: „*nie ma ścian, więc jak piłka zacznie lecieć, to będzie trzeba ją potem gonić nie wiadomo ile.*”

Bez względu na wiek, badani zauważają konieczność dozoru/ochrony tego typu obiektu, tak jak jest to zorganizowane na boiskach typu Orlik, w przeciwnym razie, hali może grozić dewastacja, której nie zapobiegnie nawet monitoring kamer.

Dopasowanie do potrzeb poszczególnych grup

Reakcje młodzieży – najbardziej pozytywne. Zarówno najmłodszy, jak też studenci doceniają miejsce szczególnie za fakt, że będzie ogólnodostępne / darmowe. Ponadto w tej grupie pojawiają się wyobrażenia, że hala może pełnić rolę miejsca spotkań: „*to może być takie fajne miejsce dla młodych ludzi, stworzone przez młodych ludzi. Takie w klimacie.*”

⁹ Szczegółowe opisy poniżej omawianych obiektów znajdują się w opracowaniu Małgorzaty Kostrzewskiej „Sport dla wszystkich w przestrzeni miasta. Przegląd rozwiązań przestrzennych i programów aktywizujących w wybranych krajach – analiza desk research.”, czerwiec 2016.

Reakcje ustabilizowanych wyważone – hala się podoba ze względu na unikalność: „*nie widziałem nigdy czegoś takiego*”. Jednak nie zakłada się szerokiego wykorzystania w tej grupie wiekowej:

- Obawa o dostępność: „*Ciężko będzie tam się dostać, bo cały czas będą przesiadywali młodzi.*”
- Brak istotnego benefitu: „*dla mnie nie jest problemem kupienie sobie wejściówki, czy karnetu. Nie muszę się przepychać, żeby skorzystać z takiej hali.*”

Reakcje starszych – pozytywne, ale nie czują się adresatami propozycji. Miejsce atrakcyjne, innowacyjne, ale kojarzone przede wszystkim z osobami młodszymi i ze sportami grupowymi: „*to nie miejsce, do którego mógłbym przyjść samemu. Tu widzę raczej paczkę znajomych. Trochę głupio bym tu wyglądał.*”

Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• Różnorodność / uniwersalność – praktycznie brak ograniczeń, co do wyboru uprawianego sportu• Ograniczenie wpływu pogody: obiekt dostępny bez względu na porę roku i dnia• Plenerowy charakter – brak ścian to stały dostęp świeżego powietrza,• Młodszy (głównie kobiety) podkreślają, iż hala mogłaby być miejscem towarzyskich spotkań ze znajomymi.	<ul style="list-style-type: none">• Obawa przed dewastacją czy rozpowszechnieniem zjawisk patologicznych, takich jak spożywanie alkoholu (konieczność nadzoru/ochrony)• Obawa o dostępność – zakłada się, że miejsce będzie przyciągało. Skorzystanie z obiektu może być utrudnione, bo będzie cały czas zajęty.• Sezonowość: wątpliwość, czy hala byłaby wykorzystywana zimą: „w lato fajnie, że otwarta, ale zimą może być nieprzyjemnie.”• Głównie młodsza grupa docelowa: dla ustabilizowanych i starszych obiekt kojarzy się „zbyt młodzieżowo”.

7.1.1 Podsumowanie

Zadaszona hala sportowa jest miejscem z potencjałem. To oferta przeznaczona przede wszystkim do młodzieży i studentów, ale wzbudzająca duże zainteresowanie wszystkich grup. Ma szansę wpisać się w potrzeby części użytkowników, którzy obecnie korzystają z sal sportowych.

Inwestycja mogłaby stanowić atrakcyjne dopełnienie oferty „przestrzeni sportowo rekreacyjnych” (miejsc, skupiających różnego rodzaju obiekty sportowe).

Dużym wyzwaniem będzie zabezpieczenie obiektu przed dewastacją. Miejsce ma szansę stać się miejscem spotkań, co może z jednej strony przyciągać osoby otwarte na sport, z drugiej strony istnieje ryzyko, że zostanie opanowane przez osoby nie aspirujące do „wizerunku sportowców”.

Ulokowanie obiektu w kontekście innych miejsc o sportowym charakterze mogłoby ograniczać ryzyko dewastacji (miejsca często odwiedzane i w związku z tym „chronione” przez różnych użytkowników, korzystających z oferty sportowej). W miarę możliwości warto byłoby rozważyć zaopatrzenie obiektu w dozór, przynajmniej w postaci monitoringu.

7.2 Green Wave Slide

Ogólne wrażenie pozytywne, ale...

Miejsce zwraca uwagę swoją nietypowością i atrakcyjną wizualnie formą. Natomiast poza względami estetycznymi nie jest to obiekt specjalnie interesujący dla większości badanych.

Głównie dla rodzin z dziećmi

Miejsce kojarzone przede wszystkim z placem zabaw: *„Ja bym ze sportem tego nie kojarzyła – dla mnie to plac zabaw”.*

Nie adresowane do dorosłych: *„bardzo fajne żeby sobie postać z boku i popatrzeć jak maluch się tam męczy. Bo co ja miałabym robić na tych zjeżdżalniach? Już trochę z tego wyrosłam.”*

Zauważa się, że oferta Green Wave Slide ogranicza się głównie do dzieci. Rodzice poza pilnowaniem dzieci, mogliby się nudzić: *„wolę pójść na zwykły plac zabaw, bo tam mam przynajmniej jakieś ławeczki, na których mogę posiedzieć.”*

Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjna forma placu zabaw: obiekt przykuwający uwagę. Ma szansę być „wizytówką” danego miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona grupa docelowa: praktycznie wyłącznie oferta dla rodzin / dzieci • Brak interesujących atrakcji dla dorosłych może ograniczyć motywację do odwiedzenia obiektu

7.2.1 Podsumowanie

Green Wave Slide to oferta, która może być raczej uzupełnieniem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w danym miejscu. Jako samodzielnie istniejący obiekt GWS może być zbyt wąsko adresowany.

7.3 Kompleks sportowo rekreacyjny Haarlemmermeer

Ogólne wrażenie – umiarkowany entuzjizm

Badani mają wrażenie, że podobne obiekty istnieją: *„może nie są fioletowe, czy takie kolorowe, ale boisk z różnymi atrakcjami wokół mamy kilka.”*

Połączenie różnych dyscyplin w ramach jednej przestrzeni jest kontrowersyjne. Istnieje obawa, że dla poszczególnych użytkowników korzystanie z obiektu będzie niewygodne, albo wręcz niebezpieczne: *„ktoś będzie jeździł na rolkach i nagle oberwie piłką. Albo będzie się plątał między grającymi. Nie widzę jak to miałby działać.”*

Sąsiedztwo odrębnych obiektów jest pożądane. Idea miejsca, które skupia dyscypliny sportowe różnego rodzaju jest przyjmowana pozytywnie: *„fajnie jak są takie miejsca, gdzie wszyscy ćwiczą, ruszają się. To*

motywuje do działania, ale nawet posiedzieć przy tym można.”

Skatepark połączony z siedziskami / trybunami – niezbyt atrakcyjne rozwiązanie. Istnieje obawa, że żadna z funkcji nie będzie właściwie pełniona: *„jak tu jeździć, gdy siedzą ludzie? Czy będzie można sobie siedzieć, jak przyjedzie ktoś na rolkach? A piłki to i tak nie powstrzyma.”*

Kolorystyka – atrakcyjna ale nie mająca kluczowego znaczenia.

Percepcja adresata – głównie młodzi

Obiekt kojarzy się z miejscem spotkań ludzi młodych – dobór dyscyplin sportowych i klimat miejsca (kolor) kojarzą się ze stylem skate. Istnieje wręcz obawa, że boisko może zostać zawłaszczone przez młodzież jako miejsce spotkań: *„będą traktowali je jako swój teren i nie wpuszczą tam obcych.”* Obiekt jest odrzucany przez osoby starsze, ale też ustabilizowanych.

Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Dla młodzieży: miejsce spotkań i integracji osób z różnych środowisk (o ile uda się zadbać o równowagę w dostępie do obiektu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Względnie mała unikalność: podobne obiekty istnieją • Ryzyko zawłaszczenia przez młodzież: miejsce spotkań skate'ów • Obawa przed dewastacją: „jeżeli będzie to miejsce spotkań, to zaraz pojawią się butelki, kapsle i będzie po graniu.” • Sezonowość: obiekt praktycznie nie do wykorzystania zimą • Trudności związane ze wspólnym korzystaniem: użytkownicy mogą sobie wzajemnie przeszkadzać

7.3.1 Podsumowanie

Dyskusja natomiast kompleksu Haarlemmermeer prowadzi do kilku wniosków:

- Kompleksy sportowo-rekreacyjne mają duży potencjał – przyciągają różnych ludzi, tworzą motywującą atmosferę aktywności.
- Nie warto łączyć zbyt wielu różnych dyscyplin – ryzyko, że ograniczona zostanie możliwość efektywnego korzystania z obiektu przez różne grupy jednocześnie.
- Zdefiniowana kolorystyka nie ma większego znaczenia – miejsce się podoba, ale jednak nie ma unikalnego charakteru (rozwiązanie kolorystyczne jest narzucone z zewnątrz, „nie nasze”).
- Bardziej atrakcyjne jest udostępnienie przestrzeni do kreowania stylu: „*byłoby fajnie, gdyby pozwolono zrobić tu graffiti. Nie bazgroły, tylko street art.*”

7.4 Plenerowe miejsca do ćwiczeń

Robi dobre wrażenie

Wszystkie grupy odbiorców reagują dość pozytywnie na ideę miejsca do ćwiczeń, które nie jest stricte siłownią. Przychylnie opinie wynikają przede wszystkim z faktu, że w odróżnieniu od siłowni plenerowej tu „*każdy może zrobić sobie porządną trening, taki, jakiego potrzebuje.*”

Obecnie w siłowniach plenerowych nie ma możliwości zwiększania sobie ciężaru do treningu. Bazowy ciężar nie jest natomiast duży, co sprawia, że część użytkowników uznaje ofertę za niedopasowaną do potrzeb. W przypadku zaprezentowanych miejsc do ćwiczeń nie ma tego problemu: „*tu wyzwaniem jest zrobienie niektórych ćwiczeń. Ale jak się będzie trenowało, to w końcu uda się je zrobić, a na prostszych układach uda się zrobić więcej powtórzeń.*”

Skierowane do szerokiej grupy docelowej

Młodzież i studenci – odbierają obiekt jako nie tylko dobre miejsce do spotkań, ale też pełnowartościowego treningu. Z ich punktu widzenia motywatorem jest brak kosztów: „*mam darmową siłownię, tylko już sensowną, na której można się zmęczyć.*”

Ustabilizowani – dobre uzupełnienie innych aktywności. Zakładają, że byłoby to miejsce zlokalizowane w pobliżu tras biegowych / ścieżek rowerowych. Nie ma zastrzeżeń związanych z wizerunkiem osoby ćwiczącej: „*tu robiliby się takie porządne ćwiczenia. To już nie jest dla dzieci, czy starszych osób żeby się tylko porozciągały.*”

Starsi – zakładają, że miejsce będzie miało zróżnicowaną ofertę. Ćwiczenia będą zarówno wymagające, jak też będzie pula sprzętów, które da się wykorzystać bez przeciążania organizmu. Istnieją jedynie pewne obawy o reakcje młodszych osób trenujących: „*pewnie będą tam przychodzić napakowani goście i fajnie byłoby, gdyby nic nie komentowali.*”

Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• Nie zabawki: miejsce pełnowartościowego treningu• Street workout działa: podobne miejsca, które obserwowaliśmy, przyciągają ludzi• Interesujące dla szerokiego grona: właściwe pokazanie możliwości wykorzystania (instrukcje) ma szansę przyciągać różnych ludzi• To dopełnienie oferty siłowni plenerowych: niekoniecznie „zamiast”	<ul style="list-style-type: none">• Ryzyko zdominowania przez sprawnych: mniej sprawne osoby nie będą próbować• Niedocenienie swoich możliwości: miejsce wydaje się być wymagające. Istnieje obawa, że „nie da się rady.”• Nie wiadomo jak ćwiczyć: to może powodować, że nie podejmie się próby

7.4.1 Podsumowanie

Czy to dla amatorów? Istnieją pewne obawy we wszystkich grupach wiekowych o to, czy przeciętna osoba będzie w stanie ćwiczyć na urządzeniach: „*tu nie ma obciążeń, tylko wszystko jest grawitacyjne. To trzeba mieć już siłę.*”

Pewnym rozwiązaniem może być umieszczenie w obiekcie tablic informacyjnych ze szczegółowym rozpisanem sposobu korzystania, rodzaju ćwiczeń, ich intensywności i spodziewanego efektu: „*tak żeby było widać ile powtórzeń zrobić. Żeby też jakaś skala trudności tych ćwiczeń była opisana.*”

Obiekty podobają się szerokiej grupy docelowej. Jednak biorąc pod uwagę fakt sprawności fizycznej można spodziewać się, że częściej w tego typu obiektach będą pojawiali się młodszy użytkownicy. Starsi (mimo, że sprzęt wydaje się im atrakcyjny) mogą być „onieśmieleni” obecnością młodych i dużo sprawniejszych osób.

Wydaje się, że tego typu obiekty mogą współfunkcjonować z siłowniami plenerowymi. Siłownie plenerowe mogłyby być „wstępem”, pełnić funkcję rozgrzewkową. Możliwe jest także, że oba typy obiektów przyciągałyby nieco różny typ osób (siłownie w obecnej formie: starszych, nieco mniej sprawnych). To minimalizowałoby poczucie dyskomfortu związane z tym, że „*głupio ćwiczyć z dużo sprawniejszymi, bo widać, że się odstaje.*”

8 KIERUNKI ROZWOJU

8.1 Ogólna ocena dostępności obiektów

Panuje przekonanie, że „*jak ktoś chce uprawiać sport, to ma dużo możliwości.*” To wrażenie dotyczy nie tylko mieszkańców dużych miast ale też mniejszych miejscowości, czy przedmieść (choć zdarzają się dzielnice mniej doinwestowane – przykład przedmieść Olsztyna).

W ofercie infrastruktury sportowej **dominują płatne / komercyjne** – szczególnie bogata oferta w dużych miastach. W mniejszej lokalizacji (Dobre Miasto) jest tylko jedna siłownia komercyjna, ale ze względu na niedużą liczbę mieszkańców nie ma poczucia, że oferta jest zbyt wąska. Na pozytywną opinię o dostępności komercyjnych obiektów sportowych wpływa liczba klubów fitness oraz siłowni.

Obiekty bezpłatne są zauważane, ale nie zawsze wpisują się w potrzeby każdego z potencjalnych użytkowników. To w dużej mierze efekt zróżnicowanych oczekiwań w poszczególnych grupach wiekowych. Nie ma raczej urządzeń / infrastruktury, która obecnie łączyłaby oczekiwania wszystkich grup docelowych.

8.2 Braki w dostępności do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Połowa ogółu Polaków w wieku 15–65 lat dostrzega w swojej najbliższej okolicy brak niektórych obiektów infrastruktury sportowej.

Infografika 30. Braki w infrastrukturze sportowej w najbliższej okolicy

Pytanie: Jakich obiektów infrastruktury sportowej, w których można masowo uprawiać sport, brakuje Pana/i zdaniem w najbliższej okolicy?*

Podstawa: Polacy w wieku 15-65 lat, n=1670 | * Pytanie wieloodpowiedziowe | Źródło: Badanie omnibusowe

Takie obserwacje ma znacznie więcej osób aktywnych fizycznie – niemal 2/3 (65%). Najczęściej respondenci wskazują pływalnie kryte – co piąty Polak w wieku 15–65 lat oraz otwarte – co dziesiąty badany w tym wieku. Nieco mniej osób dostrzega brak siłowni, siłowni plenerowej czy lodowiska (każdorazowo 7%) oraz ścianki wspinaczkowej czy hali sportowej (po 6%). Co dwudziesta osoba obserwuje brak torów rowerowych, kręgielni czy boiska Orlik (po 5%). Wśród innych obiektów wymienianych przez respondentów pojawiały się bieżnie, sale taneczne, tory motorowe, miejsca do jazdy konnej.

Osoby aktywne fizycznie częściej dostrzegają brak pływalni krytej, kręgielni, lodowiska, stołu pingpongowego, czy ścianki wspinaczkowej. W gronie osób nieaktywnych częściej natomiast pojawiały się opinie, iż brakuje kortów do squasha / ricocheta, sali fitness, czy boiska piłkarskiego. One również częściej podkreślały, że nie widzą braku żadnego obiektu, co wiąże się z mniejszymi potrzebami osób nieaktywnych.

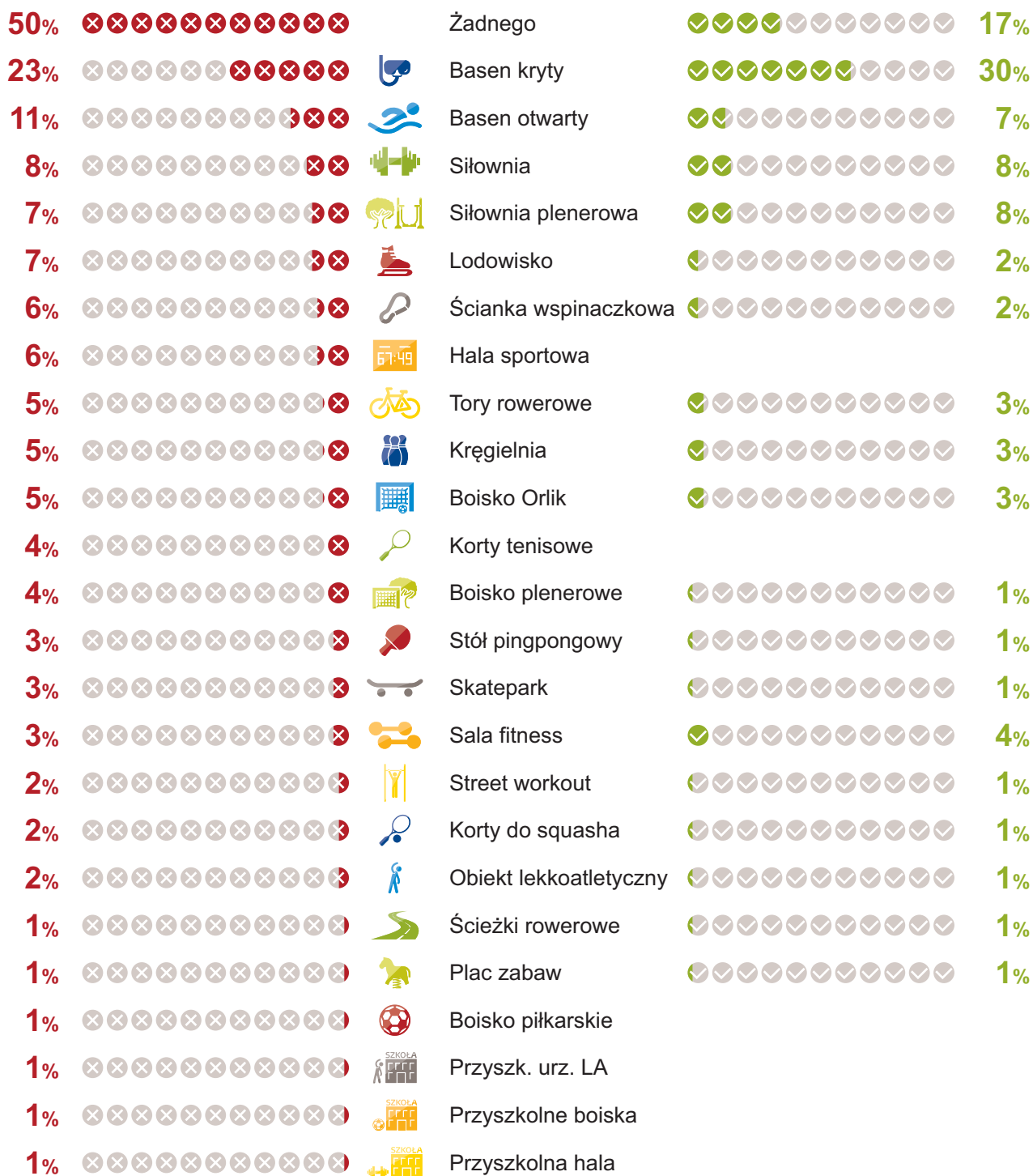
Wśród połowy Polaków w wieku 15–65 lat, która wskazała na brak infrastruktury w najbliższej okolicy, niemal co szósty (17%) jest zdania, że nie korzystałby regularnie z żadnego obiektu, w którym można masowo uprawiać sport. Najczęstszym obiektem, z którego respondenci chcieliby korzystać jest pływalnia kryta (23%). To najbardziej uniwersalny rodzaj obiektu, dający możliwość wykorzystania za równo treningowego, jak i rekreacyjnego (spędzenie czasu, relaks). Poza tym, pożądanymi obiektami są: siłownia plenerowa oraz sala fitness. Osoby aktywne fizycznie chętniej korzystałyby z pływalni krytej oraz toru rowerowego. Natomiast osoby nieaktywne nie wyróżniały się na tle ogółu poza odpowiedzią, iż nie chciałyby korzystać z żadnego takiego obiektu.

Infografika 31. Brakujące obiekty infrastruktury sportowej w najbliższej okolicy

Pytanie: Jakich obiektów infrastruktury sportowej, w którym można masowo uprawiać sport, brakuje Pana/i zdaniem w najbliższej okolicy?

Pytanie: Z jakiego obiektu, którego obecnie nie ma w Pana/i najbliższej okolicy, chciał(a)by Pan/i korzystać regularnie?

Podstawa: Polacy w wieku 15–65 lat, n=1670 | Pytanie wieloodpowiadowe | Źródło: Badanie omnibusowe

Podstawa: Osoby, które wskazały, że w ich okolicy brakuje infrastruktury sportowej, n=851

8.3 Sugestie dotyczące kierunków rozwoju

Pływalni nigdy za wiele – to oferta dla wszystkich

Panuje przekonanie, że oferta pływalni jest dość szeroka. Jednocześnie jest to typ obiektu wskazywany najczęściej jako ten, którego brakuje w okolicy. To wynika z dwóch faktów:

- Pływalnie są ofertą uniwersalną – bardzo dużo osób jest nimi zainteresowanych
- Pływalnie są zatłoczone – w efekcie komfort korzystania z nich spada.

Orliki dla młodych

Szczególnie zależy na nich osobom zaangażowanym w aktywność fizyczną. Podobnie jak w przypadku basenów – Orlików jest względnie dużo, natomiast istnieje problem z dostaniem się na obiekt. W związku z tym istnieje potrzeba rozwoju infrastruktury tego typu.

Ćwiczenia w plenerze – tak, ale w jakiej formie?

Siłownie plenerowe są wskazywane jako obiekty, które chętnie widziałoby się w swojej okolicy. Ich oferta jest dość rozpowszechniona. Zdarza się jednak, że niektóre osoby nie zauważają tego typu obiektów w swojej okolicy. Zwraca uwagę fakt, że ich brak wskazują częściej osoby nieaktywne. Możliwe, że osoby aktywne rzadziej widzą taki brak, ponieważ znają tego typu miejsca w swojej okolicy i uznają je za **nieadresowane do nich**. To sugeruje, że raczej warto pracować nad formą obiektów do ćwiczeń plenerowych, niż nad dalszym zwiększaniem ich liczby. Interesującym kierunkiem byłoby łączenie siłowni plenerowej z urządzeniami do street workout i kalisteniki oraz wyposażanie terenu w miejsca odpoczynku, jak ławki i zieleń, oraz wodę. Takie rozwiązania odpowiadałyby zróżnicowanym grupom wiekowym.

Z eksploracji jakościowej wiemy, że pewnym kierunkiem rozwoju tego typu obiektów mogłoby być wsparcie informacyjne (jak trenować). Ponadto istnieją przynajmniej dwie drogi „pozycjonowania” tego typu obiektów:

- Dla starszych – wówczas nie ma potrzeby wprowadzania rewolucyjnych zmian jeżeli chodzi o wyposażenie, rodzaj sprzętu. Warto znanymi zadbać o intymność miejsca, oddzielenie zielenią od „ciekawskich oczu”.
- Dla młodszych – wówczas warto uzupełnić / zmodyfikować ofertę obiektów o bardziej „modne” urządzenia związane ze street workoutem / kalisteniką. Nie chodzi o zupełne zastąpienie (aby nie wykluczyć mniej zaawansowanych trenujących), ale raczej o pokazanie, że to nie tylko „mało wymagające ćwiczenia dla starszych osób.”

Nietypowe, nie masowe, czyli ciekawe

Zwraca uwagę zainteresowanie zarówno osób aktywnych, jak i nieaktywnych różnego rodzaju obiektami, które nie są związane z popularnymi dyscyplinami (ścianki wspinaczkowe, tory rowerowe, korty tenisowe). Wydaje się, że istnieje potrzeba „odkrywania” nowych dyscyplin. To szansa zarówno dla aktywnych, jak i nieaktywnych:

Aktywni mogą dołączyć do swojej puli „ciekawych zainteresowań” kolejne. To szansa pokazania innym braku ograniczeń, otwartości na nowe, ciekawe rzeczy. Dla samego trenującego to możliwość oderwania, uniknięcia rutyny.

Nieaktywni nie muszą „nadrabiać zaległości”. Włączenie się w uprawianie danej dyscypliny, w której znamy już zaawansowani może być niekiedy trudne i zniechęcające. Podjęcie aktywności, w ramach której nie ma wielu „specjalistów” może być łatwiejsze dla osób o ogólnie mniejszej praktyce sportowej.

9 PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE

Do najpopularniejszych dyscyplin uprawianych regularnie zaliczają się przede wszystkim sporty indywidualne: jazda na rowerze (36%), siłownia (23%) pływanie (22%), bieganie (21%). Jedyne wyjątkiem stanowi piłka nożna (15%).

Do najpowszechniejszych obiektów w pobliżu miejsca zamieszkania (w zakresie półgodzinnego spaceru) należą boiska, hale sportowe i pływalnie kryte, siłownie i siłownie plenerowe, sale fitness. Następnie korty tenisowe, przyszkolne stadiony, stoły pingpongowe. Do najrzadziej występujących obiektów należą korty do squasha, ścianki wspinaczkowe, miejsca do uprawiania street workout/kalisteniki/parkouru. Najpopularniejszym obiektem, z którego korzysta blisko połowa Polaków, jest pływalnia kryta. Następnie: pływalnia otwarta, siłownia plenerowa, kręgielnia i siłownia. Osoby, które korzystają z obiektów, są z nich na ogół zadowolone. Głównymi przyczynami braku korzystania z pobliskich obiektów są brak czasu i inne upodobania sportowe, pojawia się także wysoka cena biletu.

Połowa ogółu Polaków w wieku 15–65 lat dostrzega w swojej najbliższej okolicy brak niektórych obiektów infrastruktury sportowej. Takie obserwacje ma znacznie więcej osób aktywnych fizycznie – niemal 2/3 (65%). Najczęściej respondenci wskazują pływalnie kryte – co piąty Polak w wieku 15–65 lat oraz otwarte – co dziesiąty badany w tym wieku. Nieco mniej osób dostrzega brak siłowni, siłowni plenerowej czy lodowiska (každorażowo 7%) oraz ścianki wspinaczkowej czy hali sportowej (po 6%). Co dwudziesta osoba obserwuje brak torów rowerowych, kręgielni czy boiska Orlik (po 5%). Wśród innych obiektów wymienianych przez respondentów pojawiały się bieżnie, sale taneczne, tory motorowe, miejsca do jazdy konnej.

W najmłodszej grupie wiekowej (15–29 lat) popularne są bardzo zróżnicowane dyscypliny sportowe. Potrzeby odnośnie obiektów sportowych są w związku z tym bardzo różnorodne. Obok najbardziej popularnych obiektów służących rozwojowi ogólnemu (basen otwarty, sala fitness, siłownia, kręgielnia) młodzi ludzie częściej wskazują na brak w najbliższej okolicy obiektów do uprawiania sportów niszowych: korty do squasha / ricocheta, miejsce do uprawiania street workout/kalisteniki/ parkour, skatepark oraz ścianka wspinaczkowa.

W grupie trzydziestolatków częściej wskazywano na brak w najbliższej okolicy boisk Orlik oraz torów rowerowych, a czterdziestolatkowie dostrzegają niedobór hali sportowych oraz lodowisk. W starszych grupach wiekowych częściej niż w pozostałych wskazywano, iż w okolicy nie obserwują takich braków.

9.1 Rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonych badań daje się zauważyć swego rodzaju „tęsknotę” osób starszych za możliwością pełnoprawnego uczestnictwa w aktywności fizycznej – obecnie czują się słabsi, gorsi, a głównych adresatów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej upatrują w osobach młodszych, czy wręcz wyłącznie młodzieży. Z kolei grupa „ustabilizowanych”, a w szczególności „rodziców” nie widzi obecnie w osiedlowych strefach rekreacji (np. place zabaw) miejsca na własną aktywność, występują w nich wyłącznie jako opiekunowie, a nie aktywni uczestnicy towarzyszący swoim dzieciom i uczący ich różnych form aktywności. Co ciekawe, grupa „rodziców” także nie czuje się adresatem siłowni plenerowych, pomimo że są to najbardziej dostępne obiekty,

a aktywność na nich najłatwiej pogodzić z opieką nad dzieckiem. Fakt ten może wynikać z braku lokalizacji siłowni plenerowych w sąsiedztwie placów zabaw, choć taka relacja byłaby często pożądana.

Planowanie w najbliższej okolicy od miejsc zamieszkania „stref sportowo-rekreacyjnych”, które skupiałyby zróżnicowane elementy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (przy jednoczesnym wydzieleniu poszczególnych boisk/placów/torów, aby wzajemnie sobie nie przeszkadzać i nie tworzyć sytuacji niebezpiecznych), umożliwiające podejmowanie różnorodnych form aktywności dla różnorodnych grup wiekowych, także w zmieniających się porach roku i warunkach atmosferycznych (konieczność oświetlenia, częściowego zadaszenia, zacienienia, osłony przed wiatrem, zapewnienia dostępu do wody) wydaje się wobec powyższego najpełniejszą

Odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców miast w zakresie ogólnodostępnych, powszechnych, bezpłatnych obiektów sportu i rekreacji wydaje się być tworzenie „stref sportowo-rekreacyjnych”. Ważne jest przy tym wzięcie pod uwagę kilku kluczowych czynników:

- bliskość względem miejsca zamieszkania i zapewnienie dogodnej komunikacji (szczególnie ścieżki rowerowe)
- wkomponowanie w zieleń
- skupienie zróżnicowanej elementy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (przy jednoczesnym wydzieleniu poszczególnych boisk/placów/torów, aby wzajemnie sobie nie przeszkadzać i nie tworzyć sytuacji niebezpiecznych)
- wyraźne zróżnicowanie oferty względem potencjalnych odbiorców – w ramach „sfery” powinny istnieć obiekty skierowane do różnych adresatów (warto też dbać o zachowanie intymności w ramach danego obiektu w „strefie”)
- umożliwienie podejmowania różnorodnych form aktywności dla różnorodnych grup wiekowych, także w zmieniających się porach roku i warunkach atmosferycznych (konieczność oświetlenia, częściowego zadaszenia, zacienienia, osłony przed wiatrem, zapewnienia dostępu do wody)

Tego typu miejsca mają szansę stać się atrakcją dla osób nieaktywnych fizycznie. To miejsca, które mają potencjał, aby stać się punktami spotkań i spędzania czasu. Wydaje się to szczególnie istotną cechą w kontekście popularyzowania ruchu. Z niniejszego badania wynika, że osoby aktywne „radzą sobie” mając do dyspozycji aktualny stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, natomiast dalsze działania strategiczne i inwestycyjne powinny koncentrować się na aktywizowaniu nieaktywnych.

